

K Vassal tsinálnak az kömivesek-is Várt,
 M Vassal szántják-meg mindenütt a' határt.
 Vasból tsinálnak kéft-is az étkeknek,
 L Vasból tsinálnak békót a' vétkesnek,
 A Vas járja gyomrát a' ma'om köveknek,
 A Hogy a' szép búzát aprón törje lisztnek.
 Halál' nyilai mikoron meg-sértnek,
 Sz Ábrázatinkon-sárga színt-is téznek,
 O Annak töriben tagok hogy el-esnek,
 A Vassal á'nak sírt a' szegény holt testnek.
 Senki nem tudja azt elő számlálni,
 Az Mennyi fok haszna kezd a' Vasnak lenni,
 Az Azért a' Vasat ne sajnáld meg-venni,
 Ede Egy nap ha kétszer böven akar sz lakni.
 Nem drága a' Vas ha találod kézen,
 Ne Meg vegyed bátor aranyan 's ezüsten;
 De Azért a' Vasnak ellene semmiben,
 Sz Senki ne mondjon tellyes életében.
 Az ezer hat-száz, és a' hufzon ötben,
 Eza' kellő nyárnak szintén közepében,
 A Aranyas vize gyönyörű mentében,
 Epe Ezeket írtam egy hives szívetben.

V É G E.

V I D A

HISTORIÁJA,

Mellyet készített, és magyar versekbe foglalt

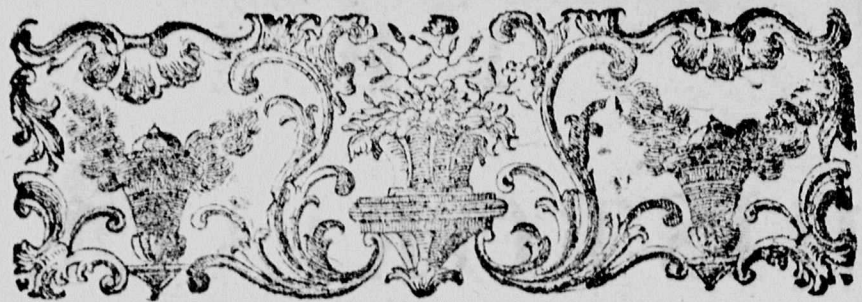
Néhai Olofztelki

KOLUMBÁN JANOS.

Harmadikszor ki-nyomtattatott

Az Olvasók kedvéért,

1789. Esztendőben.

VIDA GYÖRGY HISTORIAJA.

I. RÉSZ.

Minden féle Nemzet maga ditséretét
Szokta terjeszteni, hírét 's nevezetét,
Hogy nevezetessé tehesse nemzetét,
És öregbithesse szép emlékezetét.

Ha valamely jeles ember találtatott,
Vitéz, vagy Gazdagnak, 's tudósnak tartatott,
Szép víg: avagy tréfás: furtsának láttatott,
Az históriában mindgyázt íratatott.

Tsak a' Magyar ebben rest 's hátra álló volt,
Oly fok jeles Főrel semmi nemzet nem szól,
Mint mennyi a' Magyar népből már ki holt,
Hol a' híre? neve? e-múlt, mikor meg holt.

Athénás régenten fok bölts embereket
Görög ország híres neves embereket
Róma nagy Urakat, fok Fejedelmeket,
'S a' Tanátsra nemzett törvényes rendeket,
Melyeket írásban ök mind fel tettek,
Szép Históriaiban ki-terjesztettek,
Mint a' Magyar nemzet nem restelkedtenek,
Feledékenységben azért nem mentenek.

Annyi bölts Férjfiat Athénás nem hozott
Sem Rómába soha több nem találkozott
Vitézb' Görög soha, egy sem vállalkozott
Mint mennyi a' Magyar nemzetből származott.

Még

Még mikor régenten laktak Scitiában,
Ásia Ejszaki sovány országában
Soha Nagy Sándornak fenki oly formában
Oda nem beszéllet mint Magyar B'ktrában.

Hát amaz Aszszonyok, kit Amazonoknak
Hívtak a' Görögök, hány tartományoknak?
Hány ezer férjfiből álló táboroknak?
Vóltanak ösztöni? hírül Magyaroknak.

Magyarok vóltaké? még tsak azt sem tudnók,
Ha eredetéből szónak ki nem hoznók,
Vifelt dolgokat is soha nem olvasnók,
Írásokból ha más Nemzetnek nem látnók.

Hát hogy Scitiából Magyarok ki-jöttek?
Mitsoda dolgokat Európában tóttek?
Az egész Világnak rénitői lóttek,
Vitézségekről olly híres nevet vóttek.

Az után nem régen: Török idejében,
Török, Tatár, Német fegyver közepében
Magyar ország sokszor hevervén vérében,
Mennyi vitéz Magyar támadt nemzetében.

Mitsoda dolgokat vittek azok végben?
Nintsen ollyatén nyelv, föld kerektségében
Mely jól ki beszélné; de mind felejtésben
Mentenek, nemzetünk évezvén restségben.

Nagy hiba, nagy kár ez a' Magyar nemzetben
Ha valamely Tagja van jó nevezetben,
Híre hólta után jut felejtkezetben,
Nem marad írásban, sem emlékezetben.

Hány ezer vitézek ebben rég vóltanak?
Ibrányi, Kádár, Szüts, mennyit próbáltak,
Felelek vitézb'ről írások szólyanak!

Akhiles sem Hektor nem vóltak ollyanak.
Hány ezer Törökkel a' kenyér mezejét
Festé meg Kenisi, győzedelmi helyét?

A 2

Nyo.

Nyomó rúddal Töldi int, fogván tetejét,
Zámbó egy bikának el-üté a' fejét.

Hát menyi bölts ember s' tudóskátók voltak
Kiknek tudós nyelvek böltseséget szóltak,
Menyi Szent emberek, 's Püspökök el-hóltak?
Hírek sints! nevekkel enyészéft kófloltak:

Tréfás emberek is közöttök vóltanak,
Kik midön Királyok, 's Urak múlattanak,
Sokat nevetséggel meg újítottanak,
Jeles újságokkal 's szókkal tartottanak.

Mert természet szerint a' Magyar halgató,
Hideg 's lassu véru, nem fok szó folytató,
Ez okon bor ivó, 's a' mellet múlato,
Szokott néha lenni, 's idejét vontató.

Azért ha valaki jeles furtsasággal,
Intzidentziákkal elegy okofsággal,
Játzodozni tudott egész bátorsággal,
Kivált a' nagy Urak vették múlattsággal.

Azoknak is hírek többire el veszett,
Mert senki dolgokról semmi írást nem tett,
Semmi Históriat felölök nem szerzett,
Mátyás Királyon kül, kit világ ditsérhett.

Illyen vólt VIDA György Erdély országában
Jeles tréfás ember vólt minden órában,
Ki Prókátorságot viselt új korában,
Ofztán Hadnagyságot Torda várossában.

Okos ember is vólt fok helyeken forgott,
Mind két kézre adni az embernek tudott,
A' hol kívántatott mind addig hazudott,
A' míg kedvben esett; addig nem lassudott.

Nem vólt olyan kö-szív, kit meg nem enged-
telt,

Nem vólt oly tök kérdés kire meg nem felelt,
Nem vólt oly halálos rab kit fel nem emelt,
Ha

Ha ugyan szívesen ő mellette fel-kelt.

Nem vólt oly bús ember kit meg nem újított,
Sem oly özvegy a' kit meg nem katzagított,
Nem vólt olyan mérges kit meg nem fordított,
Ezekkel magának hírt nevet állított

Kinek én is halván szép emlékezetét,
Hogy rosda ne fogja fok tselekedetét,
Jeles tréfaival el töltött életét,
Im Historiában töttem nevezetét.

II. R É S Z.

Az Erdély Országa méltán neveztetett
Koronának, régen mert úgy helyeztetett,
Erdök, 's Havafokkal úgy környül vétetett
Mint egy Korona, mely tsipkésen metzetett.

A' sebes Keresnél kezdődik egy Havas,
Wlagyáfza, hol terem fok medve, fok szarvas,
Epen Zarándig tart, nagyobb része avas,
Némely része pedig; arany: ezüst: ón 's vas.

Bóldoghegyek ezek, fok kintset már adnak,
Melyből fok hafznai Hazánknak áradnak,
Bóldogok azok - is a' kik ott fáradsnak,
'S gyakor izzadáftól ritkábban száradsnak.

A' Maroson belöl más Havas kezdetik,
Melyel Hunyad 's Hátzeg környül kerítettik,
Ott fok márvány terem, 's vas-is verettetik,
Havasalföldében mig a' 'Sil vitetik.

Ott láttzik Ulpia Trájána kö-fala,
Márvány-kö Királyi házai ódala,
Hunyadi Jánosnak Hazája e' vala,
Kinek kardgya miatt fok ellenség hala!

Ott más roppant Havas eredetet vészen,
Mely Veres-toronyig terjedt - ki egészen,
A 3 Szam.

Számtalan fok juh nyáj ott pásított éfzen,
Sok ezer Pór-óláh, hamar Dúfsá léfzen.

Tenger nép nemzetség rakodott ezekben,
Itt van Szeredahely: Szász-sebes: Nagy szebén
Szelistye: Resinár feküsznek ez helyben,
Míg az ólt ki mégyen Havafalföldében.

A' Fagaras földi Havas ott kezdődik,
Mely épen Háromszék végén végeződik,
Ezek tetejére ha ki fel vergődik,
Vélem fok kínokkal fok napon vesződik.

Mint a' Bodza vize mégyen móldovában,
Más Havasok nőnek Csík szék irányában,
Gyergyó: 's Besztertze közt Lengyel országá-
ban,

Határozatnak - meg az egyik ágában.

Más ágával le-nyúl Bánya vidékire,
Máramaros mellett Szathmár vármegyére,
A' hol fok vizeknek jutván térhelyére,
A' Havafoknak is érkezél végére.

De megint más hegyek hamar emelkednek:
Innen a' Szamoson újra nevelkednek,
Melyek fok erdőkkel 's vaddal bővölkednek,
Kik után fok Urak 's Pórok leselkednek.

Nevezetesb erdő mezsesnek hívatik,
A' Szilágy Erdélytől mellyel választatik,
Brédtől a' körösig mind egynek tartatik,
Az alsó Havaftól ott el-szakasztatik.

Föld köldökének - is Erdély mondathatik,
Mert valamennyi víz itten találtatik,
Külső Országokra mind ki-botsáttatik,
De ide fohonnan egy sem hozattatik.

A' 'sík 's ólt vizei Havafalföldében:
Bodza móldovában: maros, Sár-rétében,
Nagy Szamos vitetik a' Tisza öblében,

Bövi-

Bövitik fok vizek ezeket mentében:

Sajó, Szafzar, Egregy Almás, N Szamosban
Két küküllő, nyárad, görgény, lutz, marosban
Lekentze, aranyos ompoly Sztrigy meg aban
Homoród, hortobágy szakadnak, az óltban.

Tsak a' Wlasyaszán is hat jeles víz fakad,
Három híres körös bánátusra szakad
Két Szamos: aranyos Erdélyben meg akad,
Ennek a' vize - is fok arannyal rakad.

Ez aranyos mellett van Torda vároffa,
Kinek végül éppen oldalát tlapdoffa,
Ott vagyon Só akna majd hogy ki nem moffa,
Munkás hidat tartnak, vagyon is vámoffa.

Ott lakott VIDA György ott is született,
Jó nemes atyáktól vévén eredetet,
A' tudományokban vött szép épületet,
Kantzelláriára attyától küldetet.

Az után szülei menvén más világra,
Haza száll, el-szánnya magát gazdaságra;
De mivel nem szokott kínos fáradságra,
Elméjét fordittya Prokurátorságra.

Egy Széken a' tisztek torda vármegyében
Kérék, hogy ágályon egy tolvaj ügyében,
Halálos a' dolog maga mentségében,
Ö maga nem szólhat ily hirtelennyében.

Fel ugrik Vida György vállalya örömeft,
Demondgya: hadd szóljon véle tsak különest,
Meg-engedik néki, beszélhet egy kevest,
Már peniglen szürkült, 's közeledett az est.

Félre hívja, 's mondgya, vesd le az ingedet,
Takard-bé a' vasat, 's lóduly a' föld felett,
Igy jobban forgatom majd én-is ügyedet,
Külömben bizony fel-felejtnek tégedet.

Az alatt más dologt vévén a' Szék elé,

A 4

Ö is

Ö is lassan lassan kullag a' ház felé,
Egyszer az Ispány-is szemét fel-emelé,
Kérdezik hol a' rab? melyre azt felelé:

Én senki fiának strásája? nem löttem,
Beszéllettem véle én magam bé-jöttem,
Ő ott künnmaradott fohová nem töttem,
Sem pedig ágashoz meg is nem kötöttem.

Kerefik a' hajduk fohólt nem talályák,
Motskolya az Ispány, miért nem strásályák,
Futnak minden felé hogy úttyát el ályák,
Sötét vagon, még is futni nem fajnályák.

Igy szabadítá-meg Vida a' nagy tolvajt,
Fenyegetik ugyan; de rá keveset hajt,
A' több Prokátorok ütnek rajta katzajt,
Első intrádában mondgyák jó darab fajt.

Az után tsak ugyan ágálni eredyén,
Királyi Táblán-is néha perlekedvén,
Senkinek szelétől könnyen nem ijedvén,
Lett nagy Prokátorrá jól el-hírefedvén.

Midön Bánfi Farkas Serédi Benedek,
Ország Gyűlésében ketten perlettenek,
Valahányszor ki's bé, a' házból mentenek,
Mindenkor Serédin tsúfságot üztenek.

Mert Vida Serédi háta-megé álván,
Kezeiből szamar füleket tsinálván,
Mindenek nevétek, ő maga tsudálván,
Mit nevet az ország? a' dolgot fajnálván,

Serédi fokáig ezt észre nem vötte,
Hogy az Ország előtt Vida tsúffá tötte.
Halya a' hahotát, de mi légyen lötte?
Nem tudta senki is meg nem jelentötte.

Végre mikor osztán bé hívatatnának,
'S a' bé-menéskor-is igen katzagnának,
Meg-fordul Serédi, 's látván tsúfságának

Okát,

Okát, jókat vagdal hátára Vidának.

Vida Praesidenstől ottan petsétet kér,
'S azon hely Serédin két száz forintot nyer,
Mondgya nemes embert ha valaki meg vér,
Pénze légyen annak, ne tsak málé kenyér.

Pénzre kap, hét zsebi meg telik Vidának,
Tzifra köntösöket tsináltat magának,
El mégyen a híre mindenütt dolgának,
Két három ütésre kapott jutalmának.

Ezzel ugyan Vida magát meg-pénzeszte
De az Urak előtt benne igen veszte,
Mondgyák a' jó Vida a' miképpen keszte,
Mással ne mivelje, miatta lesziz veszte.

A' mely is Vidának arra okot ada,
A' Prokátorságból igen ki szakada,
Többire az Urak házánál marada,
Hol sok mulatságra 's tréfákra fokada.

Szép fátzétziákban magát gyakorlatta,
Önnön magát pedig úgy alkalmaztatta,
Hogy majd minden Fő rend magához hívatta,
'S azokat gyönyörű tréfával mulatta.

Jut a' hír Teleki Mihály udvarában,
A' ki nagy ember völt az idő tájában,
Úgy hogy mássa nem völt Erdély országában,
A' Fejedelmen kül az egész hazában,

Fő Generáliffa völt az Erdélységnek,
Fő Ispánnya Fejér, 's Torda Vármegyéknek,
's máramaros: kövár: 's fagaras Vidéknek,
Fő kir. birája, csik, gyergy, Három széknek.

Nemes renden való völt eredetéről,
Szolgálni jött völt bé Arad vidékiről,
Rákótzai György mellé, de sok érdeméről
Sokra méltóztatott ritka hüségeről.

Az utánn APAFI Mihálynak kedvében

Ö-is fassan lassan kullag a' ház felé,
Egyszer az Ispány-is szemét fel-emelé,
Kérdezik hol a' rab? melyre azt felelé:

Én senki fiának strásája? nem löttem,
Beszéllettem véle én magam bé-jöttem,
Ő ott künnmaradott sohová nem töttem,
Sem pedig ágashoz meg is nem kötöttem.

Kerefik a' hajduk sohólt nem talályák,
Motskolya az Ispány, miért nem strásályák,
Futnak minden felé hogy úttyát el-ályák,
Sötét vagyon, még is futni nem fajnályák.

Igy szabaditá-meg Vida a' nagy tolvajt,
Fenyegetik ugyan; de rá keveset hajt,
A' több Prokátorok ütnek rajta katzajt,
Első intrádában mondgyák jó darab fajt.

Az után tsak ugyan ágálni eredyén,
Királyi Táblán is néha perlekedvén,
Senkinek szelétől könnyen nem ijedvén,
Lett nagy Prokátorrá jól el-hírefedvén.

Midön Bánfi Farkas Serédi Benedek,
Ország Gyűlésében ketten perlettenek,
Valahányszor ki s bé, a' házból mentenek,
Mindenkor Serédin tsúfságot üztenek.

Mert Vida Serédi háta-megé álván,
Kezeiből szamar füleket tsinálván,
Mindenek nevelték, ő maga tsudálván,
Mit nevet az ország? a' dolgot fajnálván,

Serédi fokáig ezt észre nem vötte,
Hogy az Ország előtt Vida tsúffá tötte.
Halya a' hahotát, de mi légyen lötte?
Nem tudta senki is meg nem jelentötte.

Végre mikor osztán bé hívattatnának,
'S a' bé-menéskor-is igen katzagnának,
Meg-fordul Serédi, 's látván tsúfságának
Okát,

Okát, jókat vagdal hátára Vidának.

Vida Praesidentstől ottan petsétet kér,
'S azon hely Serédin két száz forintot nyér,
Mondgya nemes embert ha valaki meg vér,
Pénze légyen annak, ne tsak málé kenyér,
Pénzre kap, hét zsebi meg telik Vidának,
Tzifra köntösöket tsináltat magának,
El mégyen a híre mindenütt dolgának,
Két három ütésre kapott jutalmának.

Ezzelugyan Vida magát meg-pénzeszte
De az Urak előtt benne igen veszte,
Mondgyák a' jó Vida a' miképpen keszte,
Mással ne mivelye, miatta leszfiz veszte.

A' mely is Vidának arra okot ada,
A' Prokátorságból igen ki szakada,
Többire az Urak házánál marada,
Hol fok múlatságra 's tréfákra fokada.

Szép fátzétziákban magát gyakorlatta,
Önnön magát penig úgy alkalmaztatta-
Hogy majd minden Fő rend magához hívatta,
'S azokat gyönyörű tréfával múlatta.

Jut a' hír Teleki Mihály udvarában,
A' ki nagy ember vólt az idő tájjában,
Úgy hogy mássa nem vólt Erdély országában,
A' Fejedelmen küil az egész hazában,

Fő Generáliffa vólt az Erdélységnek,
Fő Ispánnya Fejér, 's Torda Vármegyéknek,
's máramaros: kövár: 's fagaras Vidéknek,
Fő kir. birája, csik, gyergy, Három széknek.

Nemes renden való vólt eredetéről,
Szolgálni jött vóltbé Arad vidékiről,
Rákótzai György mellé, de fok érdeméről
Sokra méltóztatott ritka hüségeről.

Az utánn APAFI Mihálynak kedvében

Ö-is lassan lassan kullag a' ház felé,
Egyszer az Ispány-is szemét fel-emelé,
Kérdezik hol a' rab? melyre azt felelé:

Én senki fiának strásája? nem löttem,
Beszéllettem véle én magam bé-jöttem,
Ő ott künnmaradott sohová nem töttem,
Sem pedig ágashoz meg is nem kötöttem.

Kerefik a' hajduk fohólt nem talályák,
Motskolya az Ispány, miért nem strásályák,
Futnak minden felé hogy úttyát el-ályák,
Sötét vagyon, még is futni nem sajnályák.

Igy szabadítá-meg Vida a' nagy tolvajt,
Fenyegetik ugyan; de rá keveset hajt,
A' több Prokátorok ütnek rajta katzajt,
Első intrádában mondgyák jó darab sajt.

Az után tsak ugyan ágálni eredyén,
Királyi Táblán-is néha perlekedvén,
Senkinek szelétől könnyen nem ijedvén,
Lett nagy Prokátorrá jól el-hírefedvén.

Midön Bánfi Farkas Serédi Benedek,
Ország Gyűlésében ketten perlettenek,
Valahányszor ki's bé, a' házból mentenek,
Mindenkor Serédin tsúfságot üztenek.

Mert Vida Serédi háta-megé álván,
Kezeiből szamar füleket tsinálván,
Mindenek nevétek, ő maga tsudálván,
Mit nevet az ország? a' dolgot sajnálván,

Serédi fokáig ezt észre nem vötte,
Hogy az Ország előtt Vida tsúffá tötte.
Halya a' hahotát, de mi légyen lötte?
Nem tudta senki is meg nem jelentötte.

Végre mikor osztán bé hívattatnának,
'S a' bé-menéskor-is igen katzagnának,
Meg-fordul Serédi, 's látván tsúfságának
Okát,

Okát, jókat vagdal hátára Vidának.

Vida Praesidenstől ottan petsétet kér,
'S azon hely Serédin két száz forintot nyer,
Mondgya nemes embert ha valaki meg vér,
Pénze légyen annak, ne tsak málé kenyér,
Pénzre kap, hét zsebi meg telik Vidának,
Tzifra köntösöket tsináltat magának,
El mégyen a' híre mindenütt dolgának,
Két három ütésre kapott jutalmának.

Ezzel ugyan Vida magát meg-pénzeszte
De az Urak előtt benne igen veszte,
Mondgyák a' jó Vida a' miképpen keszte,
Mással ne mivelye, miatta leszíz veszte.

A' mely is Vidának arra okot ada,
A' Prokátorságból igen ki szakada,
Többire az Urak házánál marada,
Hol sok mulatságra 's tréfákra fokada.

Szép fátzétziákban magát gyakorlatta,
Önnön magát penig úgy alkalmaztatta-
Hogy majd minden Fő rend magához hívatta,
'S azokat gyönyörű tréfával mulatta.

Jut a' hír Teleki Mihály udvarában,
A' ki nagy ember vólt az idő tájjában,
Úgy hogy mássa nem vólt Erdély országában,
A' Fejedelmen kül az egész hazában,

Fő Generálissa vólt az Erdélységnek,
Fő Ispánnya Fejér, 's Torda Vármegyéknek,
's máramaros: kövár: 's fagaras Vidéknek,
Fő kir. birája, csik, gyergy, Három széknek.

Nemes renden való vólt eredetéről,
Szolgálni jött vólt bé Arad vidékiről,
Rákótzai György mellé, de fok érdeméről
Sokra méltóztatott ritka hüségeről.

Az utánn APAFI Mihálynak kedvében

Fejedelemségre választott ügyében
A' Bétsi Háznak - is kegyelmességében
Esvén mind kettőnek, volt nagy hűségében.

M g tudta akármí esett a' világon,
Világi ember volt kapott az újságon,
Kivált az afféle tréfa bolondságon,
Gondot, búbanatot üzö mulatságon.

Ennek Vida olyan kedvében esett volt,
Hogy kinek színétől más ember majd meg-hólt,
Anak szemtől szemben, ő mind csak tréfát szól
'S minden tréfáira végtér meg hajólt.

Kit más könyörgéssel véghez nem vihetett,
Sem fok ígérettel el nem kerülhetett,
Ő bolondságával mindent meg - tehetett,
Vagy arte, vagy márte, csak nyerni kellett,
Halván azért híret Teleki Vidának,
Egy levelet írat Tordára magának,
Mennyen Gernyefzegré mert fáradságának
Nem fogja vallani kárát ez úttyának.

Fel - öltözik Vida régi köntösében,
Négy verebet fogat tsüre fedelében,
Két tserép tál közzé bé rekeszti szépen,
Ajándékba viszi Gernyefzegré éppen.

Gráditson fel - menvén mondgya az inasnak,
Ajándékot hozott a' Generálisnak,
Kérdi kinek hívják? azt mondgya okosnak,
Ajándékját penig eleven tsontosnak.

Az inas gondolya eleven pisztrangnak,
Bé - fut, meg - jelenti a' Generálisnak,
Örülnek az Urak Péntek nap, az hálnak,
Mivel fok böjtösi Urak ott voltanak.

Mond az Ur inasnak, eregy töle kérd meg,
Mi baja? honnan jött? kinek hívják értsd meg,
A' pisztrangot hozd - bé ebédre főzzék - meg,

Szintén

Szintén jókor esett, nékie köszönd - meg.

Inas azért hozzá újjolag ki - mégyen,
Ujra kérdi nevét, 's hová való légyen?
Mi baja? kész az Úr ha kell róla tegyen,
Hogy Satisfaktiót ő magának végyen

Mondgya Tordafi, Okos György a' neve,
Mi baja: hogy kopasz, 's meleg a' nap heve,
Süvegét Pinárdon gaz közt el ejtette,
Adgyon egy süveget az Őrnak izente.

Addig ajándékját inasnak sem adgya,
Bé mégyen az inas, a' fzerint meg mondgya,
Egy roz kopott nuszto süvegét ragadgya,
Vidd - ki, nyomd fejébe az inasnak hadgya.

Ki - viszi, 's a' tálhoz a' mint ok nyúltanak,
Mond: ezt fel nenyiffa, mert mind ki ugranak,
Bé - viszi, 's a' mellyet az Urak vártanak,
A' tál fel nyittatván, szélyel szaladtanak,

A' nyílt ablakokon egyik ki - repüle,
Mellyen nagy nevetség a' házban terüle,
Okos György elébb áll, 's más felé kerüle,
Ő magát egy szegletben meg - vonván, le - üle.

Parantsolya az Úr inasnak keresse,
Hogy ha meg kaphattya, ugyan meg - veresse,
De nem talályák - meg hogy kedvét tölthesse,
Nem hogy a' süvegét viszsa vétethesse.

El - készül az ebéd, 's le ülnek hal nélkül,
Mellyért mulatságba egész asztal merül,
Az alatt Okos György más ajtóra kerül,
Jelentik az Őrnak, hogy Vida György ott ül.

Kapnak raja, az Úr mindgyárt bé hivattya,
Bé - mégyen, a' földig magát hajtogattya,
Ültetik; de nem ül, magát vonogattya,
Pohárnokkal enni vagyon akarattya.

Még más nem esméri csak inas egyedül,

Az - is

Ö-is igen szepeg, hol hevül, holmeg hül.
A' verébről való szó meg elő kerül,

Nagy hahotát ütnek a' nusztyos süvegrül.

Melyről ital közben beszélvén eleget,
Eléb eléb adván a' teli felleget,

Vida György, fejében téfzi a' süveget,

Szidgya kopasz nusztyát, mért nem tart meleget

Meg-látván Teleki, kérdi, azt hol vette?

Mond, egy Tordai fi itt járt, el.ejtette

Vólt, maga süvegét, és azt ő meg-lelte,

Ezen a' süvegen meg visszfa tserálte.

Kérdik, hogy mitsodás ember az lehetett?
Süvege fejéből hogy? 's mikor eshetett?

Hol találta? véle hogy hogy tserélhetett?

Kinek hívják? 's ide mért jöni kellett.

Mond: az Falu végén véle találkozott,
Tordai fi, 's ide ajándékot hozott,

'S a' mint én Pinárdi gazokon útozott,

Ejtett süvegét, fel-venni únatkozott.

'S a' mint én utánna nem meszszire jöttem;

Egy kerék vágásból kardommal fel vöttem,

Jobb vólt az enyimmél, a' fejembe töttem,

Most meg látván nállam, ennek Ura löttem.

Már káros bankódjék, van nusztyos süvegem,

Tsak a kár hogy kopot, megvallom szégyenlem

Az Úr ő kegyelme meg-tserélvén velem,

Valamit parantsol azt mind meg-mivelem.

Mitsodás ember vólt? azt még-is kérdezik,

Az Ur a' nevéről igen értekezik,

Mondgya: a' nevére ő nem emlékezik,

De maga 'sköntöffe véle meg-egyezik.

Az inasnak-is kezd oszolni félelme,

Mondgya: éppen olyan vólt, mint ő kegyelme,

Mondnak: bizony ő az: légyen engedelme,

Játzo.

Játzodott az úrral ne légyen sérelme.

Mond a' Generális: miért tsúfolál-meg,

Ennyi Urak előtt, hogy 's hogy gyalázál meg,

Barátom! magadnál jobb embert betsüly-meg,

Mond Vida: Barátod a' kutyád, azt edd-meg.

Fogd: fogd: fogd: Teleki kiáltya szertelen,

Ő az asztal alá bé-búvik hirtelen,

Mint a' kutya hereg, és ugat képtelen,

Kit maga-is az Úr katzaga szüntelen.

Némely kenyér haját, 'stsonot néki hajgál,

Ő egyet fel-kapván, szegény négy kéz láb ál,

'S a' Generálisnak lábaihoz máfzkál,

Kinek-is ölében két kezével kapál.

Neveti, 's egy tsontot szájából ki vészen,

Fejér tzipót, sült húft a' szájában tézen.

Mellyet dorombolva négy kéz láb meg észen,

Ofztán egy felleg bort meg iszik egészen.

Végre asztal alól az Úr ki-költeti,

Maga mellé közel egy székből ülteti,

De a' verebeket tsak nem felejtheti,

Mond mért tsúfolál-meg? éppen nem ismereti.

Mond Vida: az Úrnak vöttem hivatalyát,

Melyben-is ajánlya kegyes grátziáját,

Erdemem nem tudtam, azért ajánlását,

Nem hitt-m, és azért mütattam példáját.

Mert a' nagy Uraknak az ő ajánlások,

Madár szárnyan járnak tapasztalták máfok,

Igérük; nem adgyák, ez az ő szokások,

Köz-rendnek ezzel van meg-tsúfoltatások.

Ezt akartam elő-adni e' példában,

Valót jelentettem e' jeles tréfában,

Tsendesedgyék azért meg az Úr magában,

Hadd lássam jó kedvét ugyan valójában.

Demondgya meg az Úr, már miért hívatott,

Hi-

Híszem a' Vármegyén elégszer láthatott,
Es meretségemre nem tom mért vágyhatott,
Lám nállam nélkül is eleget vághatott.

Ne bolondoz Vida Generális felel,
Beszéld meg, miképpen jártál Serédivel,
Felel: bizony addig tsak egy szót sem mivel,
A' míg meg nem ismerél kopott süvegével.

Mond az Úr inasnak h z-z-ki egy süveget,
Osztan Serédiről mondott ő eleget,
Kígyót, békát rá mond, fok szót rá veszteget,
Süket, vagy néma volt, a' ki nem nevetett.

Midőn Telekinek illy kedvét el-éri,
Ö-is a' Tordai Hadnagyságot kéri,
Mindgyárt szolgálattját Teleki ígéri,
Mivel Vidát arra kápáxnak esméri.

A' fok nevetségnek osztán békét hadnak,
Vida fok tréfái ott félben maradnak,
Fel kelnek asztaltól, 's hogy hálákat adnak,
Végre el-nyúgofznak, 's más napra virradnak.

III. R É S Z.

A' Generálisnak drága Felesége
Vólt Wér Judit Aszszony, kinek szelídsége,
's régi nemes vérből szüületett szépsége,
Erdélyben híres vólt, jámbor kegyessége,

A' régi magyar vér abban meg maradt,
Vélem, idegen vér belé nem fokadott,
Azért természete meg nem zavarodott,
Mint ma szószátyárság tölle nem áradott.

Mert minden Nemzetben lehetnek virtusok,
Vagy népefek, tziifrák, vagy gazdagok 's dufok,
De a' magyarokban a' Historikusok
Hármat jegyzettek-fel, kikhez vólt nagy jussok

Első virtussa vólt a' roppant vitézség,
Mint felyebb-is íram, a' szép egyenesség,

Az áll hata'ofság: egy szív: szép egygyesség,
Halgatás: hideg vér: nagyság feketesség.

Második: szerették, ök az igazságot,
Ellenben gyűlölte minden hamisságot,
Leg-inkább a' lopást, és az hazugságot
Nem hagytak büntelen semmi gonofzságot.

Harmadik virtussa, vólt szemérmete ség,
Idős léányban-is meg-vólt a' szüzesség,
Búja tárfaságot útáló kegyesség,
Azért nem kortsofult könnyen a' Nemesség.

Mind ezek' tüköre vólt Wér Judit aszszony,
Mellyért fénylő híre soha meg ne aszszon,
Sok száz esztendőig Isten meg-máraszszon,
Hozzá hasonlókát közöttünk támaszszon.

Sok szép gyermekeket hozott vólt világra,
Még sem vetemedett soha bújaságra;
Mikoron jutott is özvegy árvaságra,
Meg-maradt Fiait vitte uraságra.

Díszes vólt ez Aszszony szemérmeteséggel,
Isten félő is vólt, birt nagy kegyességgel,
Minden féle Rendet látott kedveséggel,
Még-is az Úr hozzá vólt nagy keménységgel.

Ennek vólt egy igen kedves Pohárnakja,
Szántai, szolgálaknak nem éppen salakja,
Sok már az ideje, hogy udvarát lakja,
Kedvében járt, mintha ha lött vólna alakja.

Ez az Nagy Úr ellen, nem tudom mit vétett,
Kit-is haragjában a' tömlötzben tétett,
Mondván addig velle száraz zzipót étett,
Mig satisfaktiót rajta duplát vétett.

Nem elég Szántait tömlötzben téteti,
Hanem kezét lábát vasakba ütteni,
Mond harmad nap múlva annyira vereti,
Hogy az szállására pokrótzban viteti.

Szabadulásáért infál Afzszonyoknak;
Az afzszony peniglen infál az Urának,
Légyen most kegyelmes egyszer szolgájának,
Le nints foganattya infántziájának.

Mond az űr: nem telik abba akarattya,
Majdan a' tömlöztből ötet fel-hozattya,
Valamíg egygyet rűg mind addig vágattya,
Azomban a' páltzát gyorsan tsináltattya.

Meg ijed az Afzszony, igen teprenkedik,
Légyen grátziája, fokot törekedik,
Az Urak által is után esekedik,
De a' szegény szolga tsak nem menekedik:

Midön készületi volna a' páltzáknak,
Mondyák az Afzszonyok, szöll na Vidának;
Hamarább grátziát nyer ő a' szolganak,
Mond Vida: meg-lészen kedve Afzszonyának.

'S midön már Szántait tömlöztből ki-hozván
Verésre kélzitnék, a' vashól óldozván,
Fut Vida az űrhoz Szántait átkozván,
'S ötet szörnyű kínra méltónak okozván.

Mondgya add kezembe kérlek hadd tehessem
Bofzszumat ő rajta, 's halálra veressem,
Vagy meg hal; vagy újra tömlöztbe tétessem,
Méltó haragomat míg rajta tölthessem.

Minap Tokai bort kértem vólt ő töle,
Még el-pirongatott a' szamar mellöle,
Add kezembe példát hadd tegyek belöle,
Hogy senki ne halljon soha jót felöle.

Teleki Mihály - is ilyen feneségét
Szemlélvén Vidának, szörnyű dühűségét;
Nem tudván szívének álnok mesterségét,
Vagy inkább el-gondolt okos böltsefűségét.

Mond: jól tette biz: azt hogy innod nem adott
Tám akkor a' géged inyedhez ragadott,
Azért

Azért verésében kedved nem akadott,
Sem bofzszű - állásban módod nem fakadott.

Tsak azért - is mindgyárt őt' el botsásátok,
Pohárnakságára helyre állásátok,
Magát jól vífelye, néki meg-hadgyátok,
Minden gaznak jó bort ne adgyon mondgyátok

Igy szabadítá meg az Afzszony szolgáját,
Mellyért az Afzszony - is meg nyitván ládáját,
Nem sajnállá tölle két pár aranykáját,
Ezzel köszöné - meg tréfás musikáját.

Ő penig az űrhoz bé - fut, 's 'mútogattya,
Mit nyert tréfájával? 's mind meg katzagtattya
De az űr az afzszonyt magához hívattya,
Mondván: Vida magát, ni mivel múlattya.

Pirul a' jó Afzszony, 's mond én adtam néki,
Mert szolgámnak tudom volna most sok kéki,
Holott Nemes Legény, 's még penig vidéki,
Im' a' grátziát más senki nem nyeré - ki.

Mond az űr - is? bizony talám ötet kérted,
Hogy kopasz e' dolgot tselekedgye érted,
No te kopasz kura! próbálni hogy mérted,
Nem gondoltad azzal az orrom meg férted.

Mongya: szar az orod, tsak a' szád maradgyon
Eben sült a' tsala: eben - is szaradgyon,
Nem vólt méltó ezért, az Afzszony fáradgyon,
Ideje, már az űr ennem, 's innom adgyon.

Nofza ti inafok asztalt teritsetek,
Tokai: Czelnai: borból meritsetek,
Az űrnak peniglen, tsigret keritsetek,
Meg ne részegedgyék, 's ne bántsa fejetek:

Az űr mosolyodik, 's gondolya magában,
Majd jobban ki veszi, mi légyen Vidában?
Le-ülnek asztalhoz, mikor divattyában:
Vólna a' vendégség a' nagy palotában.

Az Ur tsigret iszik egyest egy pohárral,
Másban fel kevernek essentziát lárral,
Vida igya meg mind ne gondoljon kárral,
Nem dolgozott azért, soha is az árral.

A' sűrűség miatt alig ihattya meg,
Mond az Ur Tokai borral öblintsék meg:
'S azt is mind egészen véle itáfsák meg,
A' kuraszszony fia, majd nem sokat fetseg.
Meg iszja; de tölle úgy el-részegedik,
Egy hól elevennel éppen vetekedik,
Ki viszik asztaltól, 's úgy el betegedik,
Hogy a' haláltól is alig menekedik.

Meg-ijed az Ur is, fél ha gyilkosságban
Talál miá esni, nagy szomorúságban,
Ha meg-fordul, tehát Tordán Hadnagyságban
Bé-teszi, fogadgya hittel valóságban.

Nagy kínnyait látván, néha könnyve tsordul,
Mond: soha nem bánom mással ilyen mordul,
Tréfát szenvednünk kell, bár béliünk meg-kor-
Azonban Vida is könnyebbedni fordul. (dul,

Fordulván, tselédnek Teleki meg-hadgya,
Vigyék fel hozzája, kinek is fogadgya,
Torda Várossának ő lészén Hadnagya,
Tsak Sz. Mihály napját Isten érni adgya.

El-mégyen ő akkor házához Tordára,
Hol sokáig bőfög bor mérge torkára,
De az urasáért: kit szívesen vára:
Örömeft szenvedni, tsak lenne hasznára.

Es az ígéretet napjára nem várja,
Mondván: majd meg-öli a' búbánat árja,
Várakozásában mert a' bornak sárja
Most is benne vagyon, 's mérge béli járja.

Mond Teleki ekkor, fel-mégyek Lónára,
Akkor ott légy, onnan mehetünk Tordára,

Ott

Ott Hadnaggyá tészlek el hidd bizonyyára,
Tsak hogy pontban ott légy a' hagyott órára.
Gernyefszegről Vida, meg Tordára mégyen,
Más héten Lónára fiet hogy ott légyen,
A' parantsolt órán, ne találya szégyen,
Nem tudván hogy fortély Telekiben légyen.

Telekit Tordára a' forspontok hozzák,
Tanátsot gyűjtenek 's Vidát tudakozzák,
Hogy Hadnaggya tegyék házanként nyomozzák
Nem Hadnagynak való: fok okkal okozzák.

Kérdi Teleki is, hol Vida? mért kerül,
Mondgyák tsak kóborol soha otthon nem ül,
Azért ő is el lesz a' Hadnagyság nélkül,
Mert mást tészén, 's azzal Fejérvárra készül.

Ott lévén meg-mondgya a' Fejedelemnek,
Hogy szedte rá Vidát, mellyen nevetkeznek,
Vida Lónán várja jötét Telekinek,
Nem tudván fortéllját tselekedetinek

Hogy láttya tsak nemjö, visszafá tér Tordára,
Hát immár más hágott az ugorka fára,
Káromlya Telekit, ha kerül szájára,
Meg-nyelveli úgy mond: vén aszszony formára.

Ugy is vólt: utánna menvén Fejérvárra,
Nem mervén bé-menni Urunk Udvarára,
Ki állott meszszire, ott künn az utzára,
Ott kiábált, a' mi jöhetett torkára.

Te Sohonnai: viz hozta e' világból,
Két hab szörü lovon jöttél a' Kunlágból,
Ott is a' mint mondgyák tsak gránán nadrágból,
Eftél-ki, szösz-vásznon az anyád hasából.

Szolgálatod után itt már Urré lettél,
Generál: Fő lispány, 's több Titulust vettél,
Annyi a' Tiszt raitad, 's úgy meg-terhelttéél,
Mint szamar, alatta épen el-görbedtéél.

B 2

Meg-

Meg indult Teleki, 's jó néven nem vette,
Hogy vasba veresse magában fel tette,
De a' Fejedelem le tsendesítette,
Söt Vidát felhíván öszve békéltette.

Mond a' Fejedelem, afféle Zok - szónak:
Kivált mellyet meg nem állíthat valónak:
Mátszor hadgyón békét, mert nem tartya jónak
Egy Generál ellen gonoszt gondolónak.

De a' Generált is kegyes szókkal kéri,
Mivel Vida nyelvét már régen esméri,
Ójja magát tőle, épen nem ditséri
Hozzá tenni magát, talám több is éri.

Nékie kell adni már a' Hadnagyságot,
Fejet hajt Teleki, 's kezd új mulatságot,
Vida - is kezd szólni lok szín bolondságot,
Még Urunk - is vészen egy kis vidámságot.

Azért ez tündeig még el - váraozik,
Mondván Telekivel addig hadakozik:
Valameddig véle vagy megbarátkozik,
Avagy könyörülvén rajta szánakozik.

A' Generál azért ment vólt Fejérvárra,
Tisztseféget tégyen Szent Mihály Napjára,
Onnan pedig indul bé Kertseforára,
Azért nem lesz szembe Vidával fokára.

De ugyan tsak néha eszibe jut fokszor,
Mikor vendége van, kiváltképpen olykor
Örömeft mulatna, melegítvén a' bor,
Bezzeg hogy jó szível látná Vidát akkor.

Ugyan tsak más nyárra Gernyeszegre kerül;
Alig várja Vidát, lássa miként öszül
Kopasz fejen a' haj, a' Hadnagyság nélkül,
Mondván immár talám jobbatkán meg betsül,

Levelet ír neki mennyen fel hozzája,
Ha kedvét keresi leszen grátziája,

Mond:

Mond: eb mennyen könnyen, mert hazud a' szá-
El várja még kétszer meg járja postája. (ja,

Egyfzer Telekinek egy kis Fia leszen,
Gondolya no azzal betsületet tészen,
Komának hívattya, mellyet mihelyt vészen,
Udvarlani menni, mindgyárt leszen készen.

Rettenetes tréfát ő ottan folytatott,
Sok szín bolondságot játékok mutatót,
Azért a' Koma név, reá ragasztatott,
'S rólla másokra is azolta hagyatott.

Többi közt az Urat zok szóval illetvén,
A' fok tréfa között jótskán meg sebhétvén,
Monda: az úr farkas módgyára nevetvén,
Megtanítlak kopasz? dupét meg veretvén.

Mond Vida: nem félek Uram koma tőled,
Mert oly helyre bűnám mindgyárást előled,
Ha meg futamadnám helyben te melőled,
Hol én mindeneket hallanék felőled.

De te soha bizony ott meg nem lelhetnél,
Akármint ketesnél, 's mással kerestetnél,
Mond az Úr: ha világ végére mehetnél,
Ottis meg lelnélek úgy el nem tűnhetnél.

Monda: tsak székedbe a' templomba mégyek
Egész esztendeig örökké ott légyek,
Nem félek hogy meg lelj, 's pirongságot végyek
Oda soha sem mégy, bár akármit tégyek.

Ezen a' Fő Rendek nagy katzajt ütének,
Örülnek, Vidával hogy esmerkedének,
Diszes mulatságban véle lehetének,
Ki felől az előtt keveset vélének.

Itt a' nagy Urakkal jól meg esmérkedvén,
Azokat instálya nékik reménkedvén,
Torda Hadnagyságért újra esekedvén,
Szerezzék meg neki ily jót tselekedvén:

B 3

Igérné

Igérné s magát hív szolgálatyokra,
Jobbágyoknak ügyi igazításokra,
Mellyet az Uraknak értetett szavokra,
Meg is ígér az Úr, instáncziájokra.

Úgy hogy a' jövődő Szent Mihály Napjára
A' Fejedelemhez menvén Fejérvárra,
Úttyában menőleg bé tér ő Tordára,
'S ott Hadnagygyá téfzi mindenek láttára:

Oly conditzióval mindent megbetsülyön,
Szegény Legény lévén, húz vonást kerülyön,
Se koldust, se szegényt, szóval ne tsepülyön,
Ki miatt gyalázat fejére térülyön.

Fejet hajt az Úrnak szép ígéretére,
Haza mégyen, 's vigyáz ő menetelére,
De a' Generális a' maros mentére
Véfzi útyát, 's bé szál egy estve Ketzére.

Thesaurariusnak vagyon ott lakása,
Apor István neve, Erdélyben nints mássa,
Töménytelen kintsel, pénzsel van bírása,
Szegény legényből lött Kréffussá válása.

Vida pedig Tordán tart fel nyílt szemeket,
A' Generálisról kérdez mindeneket,
Azonban meg halya Ketzére menteket,
Nó: ő is meg öldgya Tordán a' kereket:

Egy nagy béres legényt maga mellé véfzen,
Mondván: ha baja lesz, 's ő véle jól téfzen,
Ő is onékie jó Gazdája leszen,
Tsak hogy véle légyen mindenütt mérészen.

Ketten lóra ülván, a' mint mendegelnek,
Egy más beszéd között Hadrén által kelnek,
A' tilalmasban egy sereg lúdat lelnek,
Senkit nem szemlélnék, ámbátor fülelnék.

Bé hajtyák a' lúdat, Ketzére egészen,
Szolgája tsattogtat ostorral mérészen,
Vida

Vida nagy köszöntést Urak előtt téfzen,
'S az ajándék marhat bé máttattya készen.
Mondgyák: hogy mind lábán hajtották tor-
Nevetik? de hamar két oláh Hadréről (dáról,
Nyomokban érkezvén, kurtát formájáról
Meg esméri, 's lúdat fok gágogásáról.

Ott jobban az Urak kezdnek nevetkezni,
Hazugság gyanúja hozzá kezd férkezni,
Vidát kürtellinek el kezdik nevezni,
Mellyet nem leheté hóltig levetkezni.

Mond nagy hahotával az öreg Teleki,
Nó te lélektelen: kuraszszony kürtelli,
A' hazugság kedet most szint utól éri,
Vessétek az ólban míg magát meg menti.

Estve vólt az idő, ott meg futamodik,
Egy garádits alá hirtelen tsapkodik,
Keresik mindenütt de nem találtatik,
Tsudályák hová lött? el tünt, úgy tartatik:

Egykor midőn minden már az asztalnál ül,
Vida grádits alól ablak alá kerül,
Nézi a' dolgokat, de hol hül, hol hevül,
Az Urak közt pedig róla beszéd merül.

Még Apor Vidának nem tudta tréfáit,
A' Generál elő hordván fok actáit,
Beszéli Apórnak fok tréfás munkáit,
Mondván: most már ezzel tetézte próbáit.

Meg bátrodik Vida, így kezd egy éneket,
Komám eszik, iszik, oda bé eleget,
Tűz:bor: 's az aszszony is tart néki meleget,
En itt künn szenvedek fok deret, hideget.

Megúnván fázódni immár a' pajtában,
Koma? kérlek szány meg, dedereg szavában,
Bár tsak asztal alá bujtass hamarjában,
Ne szenvedgyek tovább a' lúdak ólában.

Fogd! fogd! fogd! reiki kiáltya szertelen,
A' garáds alá meg búvák hirtelen,
Kerelik gyergyákkal minden szegelen,
Ólban: tsürben: futban: de nem lelik éppen.
Hová lött? hová lött? mindentől kérdezik,
Az utzán is némely róla értekezik,
Mondgyák tiszta ördög, ahoz ki férkezik,
De hogy eltsitulnak 's minden bé érkezik.

A' nagy zenebona a' mint tsendesedik,
Ö a' gráds alól meg ki szepelkedik,
'S ott az Udvar körül addig leselkedik,
Két rosz kötőfékre egy helyt verekedik.

Ki köti az ajtót, hogy bátrabb lehetne,
Az Urakkal kívül osztán versenghetne,
Int' Teleki egynek hogy házból ki menne,
'S a' sötétben titkon Vidának lest vetne.

Megyen az ajtókra hát kikötve vadnak;
Vizszá tér meg sügja lassan az Uraknak,
Egymás szeme közzé néznek, 's süg katzagnak
Vida is magát künn mütattya bátrabnak.

Moad: arestomba vagy Generalis koma
Azérté? fejemnek lenne arestoma,
Hogy a' lopott lúdnak bé hozatott nyoma,
Hát kegyelmed mért nem jöve Tordára ma.

Szököl édes komám! faktumon kaptalak,
Azért emberségre én is tanítalak,
Ez az oka együtt mind arestálatlak,
Tudd meg hogy virattig ki sem botsátalak.

Mesét mond a' borzról: rókát a' lyukában
Nem szenvedvén, róka: a' lyuknak szájában
Miként rakodott volt, kinek ganéjában
A' borz ne fertőznék, ott éhült magában.

Mond az arestomot én így tromfolom,
Tsak félreis majd ki jönétek gondolom,

De

De meddig rajtatok boszszut nem pótolom;
Senki ki nem botsát, bizony meg páhalom.
Katzagnak az Urak; de az egyik legény
Vérhasban kinlódván, nem tarhattya szegény,
Már pedig meg hült volt a' jó szagu lepény,
Gatyájában szalad a' savós gyűjtemény.

Kiáltják az Urak; czúki czúki házból,
De nem szabadúlhat ki az arestomból:
Kiáltya Vidais, minden egyék abból
A' jó fűszerzamos fáfrányos postpástból.

Immáron az Urak kezdnek reménkedni,
Bár tsak azt a' legényt, házból ereszsze ki,
Gráziája lészén, mert nem hántya senki,
Mond: nem, biz ö, kezes még nem lesz valaki.

Az aszszony Apórné ott az ablaknál ült,
(Kinél szebbet anya, e' világra nem szült)
Mondja kezes lészén, 's mint a' rostély került
'S külömb külömb módon figurákba merült.

Kidugja az aszszony a' kezét karját-is,
Megkapja kürtelli még a' hónáját is,
Öszve tsetserézi még tsets bimbóját is,
A' rostélyon által hinti még tsókját is.

E' dolgon az Urak felette katzagnak,
Még az aszszonyok is erőssen vígadnak,
Ugyan tsak egymásnak ketten kezét adnak,
Hogy az Urak békét kürtellinek adnak.

Ö is elő kerül ajtókat megnyittya,
Az arestom alól házat szabadittya,
A' rakodott Legényt onnan kilódittya,
'S az Urakat erős vígságra nódittya.

Tsútolya öket; de mond a' hasa felvér,
Mert meg éhezett volt, azért ennie kér,
Sültet, bélest adnak; de hort kérni nem mér,
Mert a' legények közt, senkit is nem esmér.

B 5

Példa

Példa beszédet kezd, mond egyszer vólt egy úr
Úr vólt? avagy tsak Gúr, de talám vólt mazúr,
Mert nem minden úr az, a' ki nyers bórbe szúr,
Nem mindenkor veszt el száz aranyt a' dérdúr?

Történék hogy egyszer vendégi lennének,
Kik mikor asztalnál az úrral ülnének,
Nem vólt bora, 's midön immáron eunnének,
Követni akarván, így szól vendégének.

Kentek sem iszik, sem; akkor jut eszébe
Hogy nints bora, 's azért metzé szavát félben
Hirtelen az egyik meg felel e' képen,
Mind eszünk Uram 's mind! 's vág azúr szemébe

Mondja Apór István egy Pohárnakjának,
Eredgy a' pintzébe hozz tsígrét Vidának,
Mellyet a' kezében mihelyen adának,
Szeme közzé önti a' hüs inassának.

Meg haragszik, így szól; hallod Apór István;
Nem vagyok én petzér, mint magad oly hitván,
Ne tarts bolondodnak, engem' meg búlíván,
Hát ha segbe rúglak reád haragítván.

Azt nézem a' tóköd hogy meg ne zápulyon,
'S ama szegény aszfzony meg ne bolondulyon,
Hogy bolondságába reám ne szorúlyon,
Hozafs jó bort Bátya! kedvem hogy jobbúlyon,

Azután ötsének kürtellit fogadgya,
Bábolnai bort hozz, az inasnak mondgya,
Rofolist tölts belé, magát meg tagadgya,
Idd meg ötsém? értem a' kezébe adgya.

Iszik Vida iszik; de fel melegedik,
Szidgya, 's bort le tenné; de meg nem engedik,
Meg kell innya: melytől úgy meg részegedik,
Hogy magától ugyan ott fel hengeredik.

Egy üres hordóba belé fenekelik,
Kiviszik, 's a' kapu között felemelik,

Ott

Ott el hánnya magát, 's mindene el telik,
Szarjál te is már ott, a' szolgák felelik.

Alól felyül mindent egyaránt kiadott,
A' sok erős bortól jó meg nem fuladott,
Más nap ebéd tájba hogy meg józanodott,
Egy nagy hordó szarba láttya bonyalodott.

Elsöbe azt véli a' búdárba esett,
Az után hordóból a' mint ki nézhetett,
Világot lát alól, felyül zsendelyt fejtett,
Mert igen rossz szagot maga körül érzett.

Egyszer meg mozdul, 's hát a' hordó ingani
Kezd; nosza maga is tolvajt kiáltani,
A' kopók, agarak arra ordítani,
Tsak nem korság kezdi Vidát kironítani.

Az Urak is akkor költek fel az ágyból,
Kérdik: hogy mi dolog; mondgyák a' faszákbold
Vida tolvajt kiált, nem tsak bolondságból,
Úgy tetszik korság is rontya valóságból.

Meg esik a' szívek ottan leeresztik,
A' marosba viszik szépen meg feresztik,
Az oláhok rajta szemeket meresztik,
Mondván a' lúdakért majd a' vízbe vesztik.

Megmosván ruháit megint vissza viszik,
Urak eleibe nem mégyen esküszik,
Reggeli itallal kínályák; nem iszik,
Mert még a' büzi is neki rossznak tetszik.

A' Fejedelemnek az ő édes apja
Mihály nevet adott, keresztelvén papja,
Szintén közelítvén azért Neve napja,
Mint hogy betsületet a' méltóság kapja.

Generál Teleki Mihály oda mégyen,
Hogy Fejedelmének tisztséget tégyen,
Minden gyermekestől udvarlója légyen,
Siet is, valahogy ne talállya szégyen.

El

Elviszi Apórt is mind feleségestől,
Mind pedig az estve fogadott ötséftől;
De rosz kedve néki mint ki válik tsetstől;
Mond: elmegyén ő is, ha lesz legényestől.

Szól Legénynek ő is, Fiam én előlem
Ne meny mesze többször, 's ne távozz el tőlem,
Mert ezek bolondot tsinálnak belőlem,
Akkor ha meg mentesz fok jót várj én tőlem.

Marus Sz. Királyra érkeznek estvére,
Az öreg Bánfinak nem várt reményére,
Megbeszéli Vida dolgait végtére,
Mondnak: ma is lehet ha nem lesz terhére.

Megmondja a' szolga mit halla Urának,
Hogy azon estveis velle úgy bannának,
Azért job résen áll a' fiúle Vidának,
'S midőn már aszthalhoz ülni akarnának.

Felöltözik Vida szolga köntörsében,
Mégyen udvarlani Legények közöttében;
Hogy meg ne esmérjék áll Ház szegletében
Ki lenne nem vévé egyik is eszében?

Mihelyt az aszthalhoz Urak leülének,
Mindgyárt beszélleni Vidáról kezdének,
Miképpen járt? mind tsak arról beszéllének,
Hogy halgatná, arról nem is ítélenek.

Minden felé Vidát azért kerestetik,
Mondgyák a' Fő helyre majd elől ültetik,
Jóbort kelladni, 's ha meg részegedhetik,
Excédálni fog ő könnyen büntethetik.

Ezeket jól hallya Vida ő magában,
De nem lelük soholt Bánfi udvarában,
'S mikor inas borért mégyen újonnában,
Ő megvonnya magát a' pintze szuglyában.

Ki mégyen az inas bé zárja az ajtót,
Már meg szemlélte volt szemével a' lopót,
'S majd

'S majd minden hordóból vészen ki kóftolót,
Egy helyt meg találja a' tsatornás kantsót.

A' Tokai borra egy kis edénykében,
Rá akad, tsak kevés vólt a' fenekében,
Tsatornás kantsóba mind ki lopja szépen,
'S az ajtót ki nyitván, a' szolgához mégyen.

Mondja dugd el kérlek jól itt a' szénában,
Majd sültet, kenyeret hozok a' javában,
Udvarlani menvén még a' palotában,
Két szép fejer tzipót lop a' szür újában.

Onnan étek fogni a' konyhára mégyen,
Nézi mellyik tálba a' sült kolbász légyen,
Kapja viszi velle tisztetséget tégyen, (gyen
De kün félre mégyen, szégyen, vagy nem szé-

Adgya a' izolganak, mondgya: vidd le Gálni,
En is oda mégyek vatsorálni, 's hálni,
Tsak hogy még fel mégyek egy kevéség álni,
Lássuk hogy mit fognak az Urak próbálni.

Felmégyen hát akkor a kolbászt kérdezik,
Apór pedig Tokaj borról értekeznek,
Mond Bánfi egy kevés van, 's mindgyárt érke-
Azért küld utánna, sültről selejtkeznek. (zik,

Le fut a' Pohárnak az ajtót bé zárva
Találja a' hordót fenékkal fel álva,
Felmégyen az Úrnak mondgya: Uram válva,
Roszszul jártunk, pintzét fel vervén találva.

Nints a' Tokai bor fel áll a' hordója,
'S az a' tsudám, zárva a' pintze ajtaja,
A' költsot peniglen az ebnek a' faja
Nem lopta el töllem, nem tom mi a' baja.

Mond az Ur: költs nélkül azt senki nem tette,
A' te dolgod, azért tömlötzre vettett,
Az Uraknak azért kedvét nem tölthette,
Kiért Bánfit igen nagy bánat követte.

Mondja

Mondja Apór: az Úr azért ne busulyon,
Keressétek Vidát elménk hadd búlyon,
Gondolkodik Vida valyon hová búlyon?
Most mingyárt rá kapnak, hogy hogy szabadul-

Fut öis keresni mégyen a' szállásra, (lyon.
Szolgaság mindenütt keresi halyhászfza,
Ő pedig leveti a' por köntöft láffa
Mint lesz dolga, 's végre leül vatsorlástra.

Jól ezik a' sültből, ad a' szolgának is,
Iszik Tokai bort, kedvez torkának is
Meg ne részegedgyék: még a' Gazdának is
Tsak egy egy pohárral, ad a' társának-is.

'S éppen mikor kelne meg lelik a' szolgák,
A' kantsót, a' pohárt, az ágyba duggattyák,
Mongyák hogy mennyen fel az Urak hívatyák,
Régen kerestetik, hová lett? nem tudgyák.

Mondgya Enyedre járt a' Professoroknál,
Tokai bort hozott, hogy itt az Uraknál
Kedvet lelne véle a' méltóságoknál,
Tudván hogy nem hever az minden házaknál.

A' Gazda-is mondgya éppen tsak most jöve,
Mert három falatot tsak szintén most övé,
Magais jelenté hogy Udvarba menne,
Hogy ott az Uraknak betsületet tenne.

Gazda palatzkokat ad elő Vidának,
Azokban kitölti felét a' borának,
Kiket a' hátára rakván szolgájának,
Udvarolni mégyen, az Udvar Urának.

Mondgya Enyedre járt, és tokai bort hoz,
Mellyért négy aranyat Bánfi ajándékoz,
Kóftolyák az Urak a' szemek is kaproz,
Nem igen botsátták az alsó asztalhoz.

Teleki peniglen gondolya magában,
Sok féle mesterség szorult bé Vidában.

Hátha

Hátha az a' bor vólt Bánfi hordójában,
Mellyért a' Pohárnak szenved mostanában.
Kérdi honnan hozta? melyik Professortól?
Gyalog, vagy lovon járt? mondgya a' sógortól,
Tiszteletes Páriz Pápai Doktortól,
Ott soha nem üres a' pintze jó bortól.

A' lovunk itt maradt tsak szolgámmal vóltam
A' Hidaft is magam egyedül hajtottam,
Megtérvén peniglen visszszá fordítottam,
A' sötétben alig hogy meg nem romlottam.

Mond Teleki: nem fogsz igazat mondani,
Pápai nem szokta oly bővön osztani
A' bort, amaz Embert penig udvarlani
Nem régen láttam, tova a' szürben állani.

A' Podárnak pedig Hidasnál kell lenni,
Nem lehet hír nélkül koma által menni,
Inkáb hiszem lopón fogtad a' bort venni,
No mond meg igazán, fogok rólla tenni.

Mond Vida: eb mondgya, mert ha hazudok is
Egy néked koma, ha igazat mondok is,
Mi gondod van reá ha duztig lopok is,
Egy a' bérem, érted ha menybe hágok is.

Kiakara menni onnan haragjában,
Mond Bánfi: de semmi! ugrik a' nyakában,
'S a' mint húzná visszszá, meg akad sarkában,
Zuhé! mind kettő feldül a' palotában.

Vida iparkodik, 's szitkozódik mordul,
Ifiabb ember lévén. Bánfin felyül fordul,
Kinek is egy kis vér orrából kitsordul,
Teleki felugrik az asztali forbul.

Egy nagy nád páltzával oda futamodik,
Vidára jól reá vér, úgy gondolkodik
De Vida felkelni a' mint iparkodik,
Teleki is oda alól bonyalodik.

Ki

Ki alól: az felyül kürtelli kiáltya;
De a' szolga midőn Ura dolgát látta,
Meg fogja a' kezét, 's alóllok ki-rántya,
Gáltni vízi mondván: itt senki nem bántya.

A' két Úr is felkél, 's meg asztalhoz ülnek;
Ujabb nevetségbe 's vigságba merülnek,
Van még Tokai bor, pohárok kerülnek,
De hamar fel kelnek, 's fekünni készülnek.

Vida a' szolgának mondya: tsak nyergelne,
Hogy a' míg Teleki az ágyból fel kelne,
A' Fejedelemnél Fejérvárt fülelne;
Telekinek kedve boszszuba ne telje.

Elkészül, 's vírattig Fejérvárra mégyen,
A' Fejedelemnek arról híre légyen,
Kik menyenek? de hogy rajtok szegyent tégyen
Rüheseknek mondgya őket együl égyen.

Mondgya Nagyságodhoz minden gyermekes-
Jő a' Generális, Apóris népeftől, (től,
De a' szörnyü rühes mind feleségeftől,
Teleki is eltölt minden tselédeftől.

Mellyet Urunk tölle jó neven is véssen,
Mond: rendeléseket arról mindgyárt téssen,
Izen a' kapukra legyenek oly készen,
Hogy midőn azoknak érkezések léssen!

Még távol a' vártól őket meg állásfák,
Két Kapitány által jól meg vizsgálásfák,
Rüheseké? vagy nem? reportáltathásfák,
'Sha úgy taláztatik, bé ne botsáttásfák.

Ők is elérkeznek az nap osonnára,
Hogy a' várba szálván kiki szállására,
Tsak reggel mennyenek fel udvarlására,
Urunknak született szent Neve napjára.

De a' külső strásán őket meg állityák,
Továbbra jönnek nem szabad állityák,

Ama

Ama két Kapitányt azomban szólittyák,
A' parantsolatot ők is nem tágittyák.
Mennek, 's hát két szolga 's Apór várakozik
Apórné kesztyüt ránt, 's azzal takarózik,
A' Generális szint akkoron nyújtózik,
Látván egyik tovább menni is irtózik,

A' másik Kapitány apornéhoz mégyen,
Egyre kéri, mellyet rosz neven ne végyen,
Múttassa a' kezét hogy reportot tégyen,
Nem tselekszi; okát nem tudván mi légyen.

Reportumot tésszenek a' Fejedelemnek,
Mondgyák mi tagadás benne, rüheseknek
Találtuk mind őket, 's nem leltük helyesnek
Hogy tisztetség tenni mostan jöheffenek.

Azért betsülettel Urunk meg izeni,
Tisztetség rételét Uraknak közzöni,
's követi szép szóval a' hasakat keni,
Az Urakat nints mód most bé eresztteni.

A' mellyen az Urak igen tsudálkoznak,
Mi lehet az oka? fokát gondolkoznak,
Hol egy, hol más dolgot midőn elő hoznak,
Jut eszékbe Vida, kit igen átkoznak.

Ott vagyon é Vida? kérdik követektől,
Mond: ott van; 's az Urak, úri személyektől
Urunkat meg tiltá mind kegyelmetektől,
Úgy mint mindenestől igen rühesektől

(Akkor az időben nem volt Úr Nagyságos,
Nem volt gróf, sem báró, mint most nem volt szá-
A' méltóságos Úr, bátor nintsen bálmos (mos,
Az asztalán gyakran hat hétig is áros.

Tsak az Úrnak hívták a' Generálif is,
Uram kegyelmed volt még a' Tanáts Úr is,
A' Fejedelem kül, nem hívtunk senkit is
Méltóságos Urnak, tsak egy anya fit is.)

C

Ö

Ö Nagysága azért két Kapitányokat
Küldött is, vizsgálják meg itt az Urakat,
Kik is tapasztalván holmi olly dolgokat,
Egyezökké tötték Vidával szavokat.

Nevet Bánfi, 's Apór, haragszik Teleki,
Szitkozódik, dul, ful; de ott nem fél senki,
Nagy alázatosan Urunknak izeni,
A' mit Vida mondott, nintsen abba semmi.

Rendre meg mutatják minnyájan kezeket,
Elő szólitatták mind a' legényeket,
Az Ur aszszonyokat, 's a' frajtzímereket,
A' kotsift, fellejtárt, és a' gyermekeket.

De a' Kapitányok nem monták mért mentek,
Oly nagy hazugságot nem tsuda rá kentek,
A' Fejedelemnek beszélye meg kentek,
Nintsen abba semmi a' mit reánk fentek.

A' követek azért Urunkhoz menének,
Az Urakról mindent elő beszéllének,
Nintsen abba semmi, hogy ollyak lennének,
A' milyen reportot Kapitányok tőnek.

Vidába pedig tsak tizta fortély volt ez,
Eljövén előre a' Fejedelemhez,
Tsúfot üzzön rajtok, 's kegyelmességedhez
Fel ne botsáttassa Nagyságod színéhez.

Mont a' Fejedelem: olly nagy bátorságot
Hol vett volna Vida kutya tsalfaságot,
Mondnak a' követek: azt a' kutyaságot
Nem most kezdi, nem tött ő azzal újságot.

Tegnap előtt Ketzén, tegnap szent Királyon
Az Urakkal együtt volt, 's ittak minnyájon,
Meg sem gondolták azt hogy haza neszályon,
A' Fejedelemnél ő illyet próbályon.

De ezek gondolyák mi boszszuból lettek,
Az Urak is rajta fok tsúfságot tettek,

Annak

Annak világánál mulattanak 's ettek;
Ez az oka boszszut, a' boszszuért vettek.

Mellyeket midön így hall a' Fejedelem,
Kinél bőv mértékbe vagon az értelem,
Ertelemmel edgyütt jár a' nagy kegyelem,
Mond: hogy egy részről is ne légyen sérelem:

Jobb lesz mindgyárt Vidát mostan árestálni,
Jól tartván ez éjjel árestomba hálni,
Hólnap ha az Urak kérnék előálni,
Lehesen nékie kegyelmet találni.

Pohárnok házához árestomba vetik,
Jól tartják! de oka meg nem jelentetik;
Az Urafág pedig várba eresztetik,
Akkor kiki maga házához vitetik.

Mihály napján reggel Urak egybegyűlnek;
Az aszszonyok tziira köntösbe készülnek,
Elsőben az Isten Házába kerülnek,
Onnan udvarlani Urunkhoz térülnek.

Ott aranyos hintón a' kastélyba mennek;
Elöl megy Teleki vélnéd egy Istennek,
Hát bokrétás szürke lova ugrál ennek,
A' vitézlő Rendek 's strásák felrezenek.

Után mégyen Apór bársonyos hintóban,
Igen gazdag ember, nints szük semmi jóban,
Kivált gyönyörködött a' nyerítő lóban,
Kik szörnyű visítást téznek az ajtóban.

Ezt az öreg Bánfi hintója követi,
Hat fekete lova kiki elhiheti,
Phaeton lovait, oda nem viheti,
Mert mint az Aspisnak ollyak tekinteti,

A' Generálisné mégyen ezek után,
Öt szép fiaival aranyos hintóján,
Almás formán festett egy módú pej kantzán,
Látásokra tsödült fok nép kün az tizán.

C s

Az

Az aszszony aporné utánna érkezik,
Piros hárok fakó lovait fedezik,
Világ tekinteti, vitézek kérdezik,
Bánnya fok búja szív hozzá nem férkezik:

A' kastélyba menvén hintók megállanak,
Az Urak aszszonyok ottan ki szállanak,
Meg mondgya Teleki mi rendet tartsanak,
A' Fejedelemnek mikor udvarlanak.

Fel mennek Urunkhoz alázatossággal,
Térdet, fejet hajtnak egész bátorsággal:
Idvezlik köszöntik áhitatossággal,
Sok szent Mihály napját számlályon vígsággal.

Köszönettel vészi szép köszöntéseket,
Isten halgassa meg jó idvezléseket,
Ki az Uraknak is egészségeseket
Adgyon sok napokat békeségeseket.

Osztán az Urakat ebédre marasztya,
Fejet hajtnak: 's nem is fokáig halasztya,
Azután a' midőn beszédét árasztya,
A' tegnapi dolgon elméjét ferasztya.

Mond: az Urak ellen vétett úgy reméni,
Mind szedte rá Vida, mind előbeszélli,
De meg adta ő is az árrát ítéli,
Mert hogy árestomba szenvedgyen úgy véli.

Az Urak is néki mind meg engedgyenek,
Örül hogy a' dolgok másképen legyenek,
Az Urakis mint járt? véle mit történek?
Nyavalyás Vidáról mind meg beszéllenek.

Mondgyák: hogy had hozák fel az árestomból,
Ő pedig tsak akkor kél fel az álomból,
Az Estve jól iván az almáriomból,
Jó helyről húzzák ki a' boros klastromból.

Igy víszik Urunkhoz, de erőssen dúl fül,
Mért nem hagynak békét dörgölődik mordul,
Meg

Meglátván Telekit, seggel arra fordul,
Mond: nélsd; éretted miként könyvem tsordul:

Ő is Mihály napját a' mint tudgya, áldgya,
Az áldásba magát addig hajtogattya,
Nagyot üt, elébb áll, Telekinek hadgya;
Fogd; fogd: a' hitetlent Teleki kiáltya.

Hogy meréd hitetlen Urunknak házába
Illyen dolgot tenni szép palotájába;
Urunk pedig majdan meghal katzagtába,
A' midőn Teleki így morog magába.

Azomban asztalhoz mindnyájan leülnek,
Pohár köszönésre az Úrral merülnek,
'S midőn már leg jobban fellegek kerülnek,
A' fok musika szók egyszersmind pendülnek.

Rettenetes öröm kerekedik elé,
A' musika szóba reng a' város belé,
Lövik az örömet immár minden felé,
Ollyan nagy vígasság az Udvar el telé.

De Urunk eleget még se tesz magának,
Azért még újra szól Teleki komjának,
Légyen grátziája még egyszer Vidának,
Teleki fejet hajt, az Ura szavának.

Mindgyarást parantsol, Vidát felhívattya,
Senkitől ne félyen erőssen bíztattya,
Magát meg betsülye szép szóval oktattya,
Job lesz ha rendivel mást 's magát mulattya.

Mond kegyelmes Uram! örömeft mulatnék
Hogy Nagyságodnak is kedvet találhatnék,
Tsak egy áspis kígyót, soha ne láthatnék,
Mert az merő méreg, bár mézzé válhatnék.

A' ki ebbel jádzik fája annak légyen,
A' ki vad bikára üres kézzel mégyen;
Bátor meg segítsék, ketten: hárman: négyen,
Nem remélem rajta diadalmat végyen.

Koma ez a' beszéd kegyelmedre illik,
Mert ha tréfálodom mindgyárt meg haragszik;
Hallottad é koma! a' ki fok bort iszik
Végtére okádni a' budára vilzik.

Mond Teleki: koma! fejedre felelek
Már akármit beszély meg nem neheztelek;
Valameddig innen e' helyből fel kelek,
Szóly, szapuly nem bánom, nem gondolok velek.

Mond a' Fejedelem; mondgyon egy éneket,
Mihályi napunkról formályon verseket,
Gondolkodás nélkül el kezdé ezeket
Vigan énekelvén im' e' kéréseket.

P S A L M U S 61.

Naphoz napok adassanak

A' Királynak,

Nagy fok nemzetségekre

Sokasítsad esztendeit,

Nyújtsd életét

Végzetlen időkre,

Országá érjen fok időt

Isten előtt

Szép tsendes békefésben,

Igazságodnak hívsége

Elöl végye,

Es őrizze kegyesen.

Megköszöné Urunk, mond mást kel mondani
A' huszon hetedik Soltárt fordítani,
A' második verset így kezdé nyújtani,
Azzal az elalélt kedvet újítani.

P S A L M U S 27.

Hogyha tál 's borral környül vennének is,
De még sem félne semmit én szívem,
Ha szintén a' vendégség közt vólnék is,
Mégis benned vetném reménységem.

Egy

Egy dolgot kívánnék én Urunktól;
Mellyet most is kérek nagy bízván,
Hogy lakhassam pohárnak házában,
Míg Fejérvárt élek jóvóltából.

Tzélozván az elmúlt éj árestomára,
Melly önéki nem vólt semmi boszszujára,
Sok étket finum bort fogván vatsorára,
Ett ivott ezt mondván: ne jusson torára.

Ezen az Urak is igen nevetkeznek,
Nem tudván hogy majdan mások következnek,
Mellyen ha némelyek talám örvendeznek,
De némelyek sírva szomorán könyveznek.

Mond azért Teleki: no már én rólam is
Koma! mondgy éneket, újulyak magam is,
Gondolkodás nélkül azért ő róla is
Az ötven kettődik Soltárt már fűjja is.

Énekli; de komja nem igen szereti,
Hadd el, hadd el kérlek koma nem teheti
Tsak dudolya, Urunk felette neveti,
Hogy meg haragudgyon nem szabad érteti.

Apór Istvánnak is a' harmintz hatodik
Soltárt el énekli ő is zúgolódik,
El hagyassa véle azon forgolódik,
El is hagyá látván miképen aggódik.

Az ötven nyóltzadik Soltárt is Bánfinak;
Száz huszonhetedik Soltárt a' szeszonyoknak;
A' következőt Generálisnének,
Szépen el énekli rendre mindnyájoknak.

Apórnének a' száz tizen harmadiknak,
Két utolsó versét mellyen mosolyodnak,
Mivel szegény Nemből nagyra méltóztattak;
Azon kivül penig magtalanok vóltak.

Tofeusnak penig a' húszadik Soltárt
El énekli, mellyet szíve szakadva várt,

C 4

Meg

Meg ajándékozza egy talléral mindgyárt,
Püspöki ember ez fok tartományt béjárt,
Többet énekelne, de mind felkelének,
Az Istennek áldást mindnyájan tevének,
Más házba bémenvén fokról beszéllének,
Földig tejet hajtván szállásra menének.

Vida is Telekit szállásra késéri,
Reméli több szégyen nyavalyást nem éri,
Még a' Hadnagyságot ináltya és kéri,
Telekit az égig emelvén ditséri,

Azomba a' Dajka böltsöböl felvérszi
Teleki kis Jófit, 's a' földre letészi,
Mázkál a' kis gyermek 's a' mint Vidanézi,
Hol leül, hol mászván elébb markát tészi.

Melyet Generális látván, mond Vidának,
No koma e' gyermek akármí dolgának
Ha követője lesz akár játékanak,
Akár rútságának, 's minden munkájának.

Im a' Hadnagyságot bizony néked adom,
Sem egyszer sem mászor ezt meg nem tagadom
De úgy ha mindenbe követed, fogadom,
Külömben rád ütök ha páltzát ragadom.

Halgat ezen Vida nem tudgya mit tégyen,
Egy részről ellent áll a' gyalázat 's szégyen,
De még is gondólya tsak Hadnagyá légyen,
Azt is meg tselekfszi, 's gyermek után mégyen.

Ö is négy kéz lábón mint a' gyermek mázkál
Szék közt asztal között az ágy alatt bujkál,
Házat meg kerülük egyikis meg nem ál,
Hol hanyatt, hol hasmánt, hol egy oldalra szál.

Dudol a' kis gyermek, dúdol hát Vida is,
Az ágyban kéredzik, hág Vida oda is,
'S a' mint ő előttök forog a' dajkais,
Tsetset kér a' gyermek, mondják szopják ő is:

Nem

Nem akar, de mondják bizony meg kell lenni
A' Dajka ölében neki is kell menni,
Öszve veszvéen kezdnek nagy fel sírást tenni,
'S a' tejet egy másra mind két kézzel kenni.

Oda fut az aszszony 's fiát el véteti,
De a' Generális megint letéteti,
'S meg újra Vidával dolgát követteti,
Ha szót nem fogadna náddal fenyegeti.

Ropog a' kis gyermek az ingit levetik,
Véle is köntöfsét mindgyárt le vettetik,
Szégyenli nints házba lenni meg kelletik,
Mindenféle Rendek iszonyun nevetik.

Egyszer a' kis gyermek oda karikádzik,
Mellé ül, kezével benne tapsol 's jádzik,
Azután rá ülven a' síkon szánkádzik,
Végre meg kóftolya szemeis káprádzik.

A' többit Vidával mind végbe vitetik,
De hogy meg kóftolya arra nem vehetik,
Mond: koma gyermekid azt mind meg ehetik,
Egye meg kegyend is ha nem terheltetik.

'S kapván egyet mását fut a' belső házba,
Hol a' frajtzímerek állottak rakásba,
Bézárván az ajtót vannak vinnyogásba,
A' míg fel öltözik szép újság látásba.

Onnan fel öltözvén szállására rándul,
Más napra viradván szinte meg bolondul,
Miket tselekedett? azon igen busul,
Fél a' Fejedelem ha meg halya mástul.

Jó hajnalba maga mégyen udvarolni,
Audentziája léssen panaszolni,
Magát mentvén, kezdi Telekit vádolni,
Egy kis Hadnagyságért hogy kellett lakolni,
Neveti dolgait az hü Fejedelem,

Mond: a' Hadnagyságba nem lesz kéfedelem,

izen Telekinek: dolga csak kérelem;
A' mit kíván Vida; légyen engedelem.

Fejet hajt Teleki parantsolattyának,
Nem meri megszegni kedvét Nagyságának;
Torda Hadnagyságát megadgya Vidának,
Mihelyt várossába bé lépik Tordának.

De Vidát ismétlen magához hívatván
Grátziáját néki ajánlá biztatván,
Elküldi előre Tordára oktatván
Hol keressen szállást? 's dolgát jól folytatván;

Az után Rákoshoz jöne eleiben,
Értsemeg dolgait határozta miben?
De Vida kétséges még is Telekiben,
Szállást kér, de visszsa nem tér eleiben.

Hanem Torda végén a' vámosnál leül,
Mondgya ha Teleki akár merre kerül,
Csak itt kell el menni, sem alól sem felyül
Tordára nem mehet az ő híre nélkül.

De ha Rákos felé eleiben menne,
Erre vagy amarra tsavaritást tenne,
'S a' Hadnagyság nélkül ujonnan el lenne,
De most a' vén könek nem lesz része benne.

Ugy is történt volna mert nem Hidas felé
Ment Teleki; hanem a' Létomon elé,
'S a' minden gondolná most is Vida belé,
Sül a' Hadnagyságban! hát a' hídon lelé.

Mondgya eleiben hát mért nem mehetett?
Immár dolgairól semmit nem érthetett,
Melyre Vida ilyen feleleteket tett,
Azért, mert itt néki tselt már nem vethetett.

Szállást is peniglen mond igen jót szerzet,
Csak hogy Ház Gazdája oly erőssen fiket,
Hogy az apró szóban semmit is nem érthet,
Azért az Úr velle lassan nem beszélhet.

Gaz-

Gazdával is penig szállott azon módon,
Hogy a' Generális Házához szál majdon,
De felette fiket beszély néki nagyon,
A' lassu beszédért hogy ne üssön agyon:
Bémennek, 's a' Gazda immár várja készen,
Rettenetes zajgást Vendégében téfzen,
Mellyet a' Generál míg észre nem vészzen,
Azon módu zajjal kiáltoz egészen

Egyszer észre vévén mondgya a' gazdának,
Nem vagyok én fiket, Bátya a' tsatának
Hadgy békét, Gazda is mond Fő Ispánnyanak,
Én sem vagyok Uram! azért így szállanak.

Ez a' Vida dolga: minket el ámitván,
Téged is, 's engem is, süketnek állitván,
Most múlyon, vétékül nem tulajdonitván,
Tordai Hadnagygyá most tenni akarván.

Más nap hát a' Vároft az Úr felgyűjteti,
Vidát nagy erővel Hadnagygyá téteti,
Irtóztató erős hittel meg esketi,
Hogy az igazságot mindenben követi.

Azért már Vida György hadnagyságot érvén
Jól viseli magát a' törvényt esmérvén,
Bolondságaiból alkalmasint térvén,
Kíván is szolgálni akármire kérvén.

De még is valamely irigy el árulván,
Neheztelt Teleki, szaván megindulván,
'S le tenni kívánta esztendő elmúlván,
A' melyet szegyenlett Vida, meg búlulván.

Mond el mégyek hozzá meg látom mit beszél
Ugyan is fúvatlan soha nem indul szél,
El mégyen, 's Teleki kérdi, honnan jöttél?
Mi hír van? felölem a' nép miként ítél?

Mond Tordáról jövök, 's ott olyan hír vagyok
Minden hazugságnak az Úr hiszen nagyon.
Ha

Ha ki azt mondaná: Papot vertem agyon,
Mind széltibe hiszi, kárezt Fő Hadnagyom.

Mond néki Teleki: hazudsz Vida abba,
No azt meg bizonyítsd, kutya harmad napba,
Mert ha nem? kötelet vettetek nyakadba,
Vagy belé kaptok hiddel a' faradba.

Mond Vida: azt könnyű meg bizonyítani,
Ha másként nem lehet eligazítani,
Nem fog az Úr szómban meghamisítani,
Ha úgy nem lesz, tetsék mindgyárt akasztani.

Elmégyen előle dúl fül nagy mérgébe,
Más nap öltözik egy Oláh köntöskébe,
Egy verő malatzot szerez hevenyébe,
Mellyet jól bé kötöz egy rozsz zsák öblébe.

Infántziát írat mint Fő Ispánnának,
Mennyi excessusa van Tordán Vidának,
Mint hogy jó arra van most a' gabonának,
Kívált a' kenyérnek való szép búzának.

Két jó szekér búzát küldöttem Tordára,
'S a' mint ki állnak Torda piatzára,
Holmi Katonaság ment Vida házára,
Két szekér forspontot kérvén Kolosvárra.

A' várost szekérért ő fel nem jártatta,
Mind a' két szekerelem forspontra hajtatta,
Harmintz zsák búzámat földre lehányatta,
'S a' még visszajöttek dísznó mind ki rágtá.

Tsá! én szegény Oláh nemes ember vagyok,
Egyéb kezeseknek én mind békét hagyok,
A' szántásból élek; de már oda vagyok,
Egy pénzt miből kapjak? mert szükségim na.

Kérem kegyelmedet az Isten kedvéért, gyök
Fizetessen véle bár csak a' feléért,
Meg fizet az Úrnak Isten jó tétéért,
Nem kívánok semmit szekerim béréért.

Annak

Annak rendi szerént azt mind megírattya,
Palota tornáztán malattzát ríkattya,
Inassát Rétseit az Úr kiáltattya,
Es az Oláh Infánst ajtón bé hívattya.

Bémégyen az Oláh darótz gúnyájába,
Viszi a' malatzot a' hátán zsákjába,
Buntzuát köszöni nem hibáz szavába,
Nem vizsgálja senki hogy ki valójába.

Inas a' malatzot viszi a' konyhában,
Az Úr Infántziát a' mint palotában
Olvasza, olvasza: dúl fül ő magában,
Szigya Vidát a' mint jöhet a' szájában:

Mond: ennye 's kürtelli! nagy akasztó fára
Való kura fia! mitsoda nagy kára
Lött a' szamar miatt, 's jött e' jó Oláhra,
Jól esmértem szegényt, száltam udvarára.

Kemény Commissiót küld azért Vidának,
A' mellyet kezében adat az Oláhnak,
Egy pénzig megadgya árrát búzájának,
Mert soha sem láttya színét ortzájának.

Még a' szekér bért is néki megforditsa,
Es hivatalyában magát megjobbitsa,
Az Isten áldását reá úgy szállitsa,
Parantsol hóhérnak, hogy négygyé hasitsa.

Az Oláh kezében inassal adattya,
Köszöni nyavalyás, 's magát hajtogattya,
Kimegyen, Rédei Adámnak útattya,
Máskoknak is magát ki nyilatkozattya.

Kérdi hová buék Urfiakhoz mégyen (gyen
Fel mennek 's megmongyák Infáns ki lött lé-
Tulajdon Vida volt, melyért fogja szegyen,
Parantsol fogják meg: de már nints mit tégyen.

Curfust bortsát, mingyárt az úttját megályák
Fogják vigyék visszajá ha hol meg találják,

Holott

Holott az Urfiak kenyérral kínállyák,
De ötet meg fogni, 's bé adni sajnállyák.
Végre indulati az Úrnak enyhülnek,
Fel adgyák az étket 's asztalhoz készülnek;
'S midőn a' jó bortól egy kevésse fülnek,
Egyről másról szólván jó kedvben merülnek;
A' Vida malatzát sülvé fel vitetik,
Rettenetesképpen az Urak nevetik,
Az Ur, 's az urfiak előbször tettetik,
Végre ne nevessek magok sem tehetik.
Sok nevetség után mond Rédei Ádám,
Ha a' Generálíst szómmal meg nembántánám,
Ennek a' dolognak okát meg mondanám,
Tudom kegyelemre elméjét hajtánám.
Tudgya az Úr tegnap Vida mit beszélt itt,
Minden hazugságnak, 's híreknek az Úr hitt;
Kit harmad nap alatt ha meg nem bizonyít,
Bár akasztó fára tétesse a' testit.
Információknak az Úr hamar hiszen,
'S a' szegény legényen mindent végben viszen,
Es ha valakinek valamit megizen
Meg kell annak lenni vagy tűzön vagy vizen.
Vidáról az Úrnak nem tom ki mit beszélt?
Mindgyárt privátziót az Úr néki ítelt,
Holott a' mint sejtyük jámbor életet élt,
'S a' miolta Hadnagy senki boszszut nem vélt.
Mond Teleki: Ötsém! be rútul pirongatz,
Egy tsep betsületet személyemen nem hatz,
De bár jöne elő, inkább ez a' malatz
Lenne övé, bizony nem talállya kudartz.
Urfiak is érte ott esekedének,
Megenged nékie, 's utánna küldének,
De olyan rendelést szolgáknak tevének,
Oláh köntösfében Vidát felvinnének.

Az

Az alatt üstökét tsumóban kötteti,
Szakállát bajszszát gyorsan le vetteti,
Daróztát, 's harisnyát iziben leveti,
Es a' keresőket maga is követi. (gyöt
Kérdi kit keresnek, mondgyák Vida Györ-
Mond épen szintén most e' házból ki szökött,
Meg fordulnak, 's ő is palotára feljött,
Kérdik legényektől, hát Vida hová lött?
Mondgyák hogy el szökött, im ökeme látta,
Búsúlnak az Urak, 's urfiak miatta,
Mondgyák bizony fél ő, eb fél! felkiálta,
Rettenetes katzajt ütötenek rajta.
Talám nem ő lehet? kételkednek benne,
De ő azt kiáltya, örömeft már enne
Egy darab malatz húft ha merne ki venne,
Mert huszon két batkát adott tegnap érte.
Mond a' Generális, ne bizony nem bánom,
Ha mind meg eszed is épen nem sajnállom,
Penighogy béjöttél, szómat meg is állom
Nem bántalak koma? de eszed tsudáalom
Hogy tudál ily hamar anyit felgondolni,
Ennyi Urak előtt igen meg tsúfolni,
Szód megbizonyítván, így meg hamisolni,
Nó ugyan boszszúdat meg tudát tromfolni.
Ne fély, nem hiszek már akárki beszélyen,
Torda is ezentúl már attól né félyen,
Hogy hamar időn más Hadnagyot szemlélyen,
Az Isten engemet bátor úgy segélyen.
Jól lakik Vida is, osztán haza készült,
Harisnyája zsákja daróztá meg került,
Kikkel haza ballag; de a' szíve örült
Hogy a' Hadnagyságban immár meg örökölt.
E' sizerént sokáig Vida otthon lészén,
'S magának egy kevés nyugodalmat vészén,

Háza.

Házain alkalmas épületet téfzen,
Kivált egyik részét elbontván egészen.

Az alatt Teleki meg jutván eszében,
Hogy kedves komjának nézzen a' szemében,
Gernyeszegre mégyen tzifrább köntössében,
Demég módgya nem volt szép kard szerzésé.

Az úr palotáján lát sok fegyvereket, (ben
Ezüstös: aranyos: drága kövüeket,
A' mint rendre nézi azoknak szereket,
Egyik kardon szemlél sok drága köveket.

Mondgya: be szeretné azt az oldalára,
Mond az úr: nem illik szamárnak hátára
Bársony nyereg. koma? se díszuó orrára
Arany peretz, makk is jó volna torkára.

Mond Vida: nó koma! bizony enyim lesz ez,
Ha ez nem? szerentsém tudom lesz egyikhez,
Ez az ezüstös kard ilyen fő emberhez
Nem is illik koma! szíjais tsak nem ez.

Nem kapsz abba koma! Teleki állittya,
Haza rándul Vida, 's tzigányát hívattya,
Néki meg beszéli mi az akarattya,
Meg ajándékozza ha lesz foganattya.

Egy nagy irtóztató otromba kard vasat
Maga tzigányával ott tordán tsináltat,
Mellyet harmad napig az etzetben tartat,
Hogy megrosdásodgyék, 's köfal alá áfat.

Ofztán szomszédgyait mind öszve gyűteti,
A' fundamentomot mikor kivetteti,
Egy rosdás kard vasat lelnek, kivéteti,
Mellyen tsudálkoznak, 's maga is tetteti.

A' tsifzárhoz küldi. túl túl ki feneti,
És választó vízzel titkon rá metzeti,
LEEL kardgya, azzal felis készítetteti,
Hogy az LEEL kardgya légyen el hirdeti.

Fut

Fut a' hír Teleki Mihály udvarában;
Hogy a' LEEL kardgyát meglették tordában
A' Vida házának fundamentomában,
Vida vi felis. függ az oldalában.

De Vidánál nagyobb a' hír, öregbiti
Hol lelték? 's mitsodás vólt? nem kissebbiti,
Hogy való légyen sok ember erőfsiti,
Egyik kardgyát azért érette készíti.

Mondgya: hogy szeretné magának szerezni,
Azért egy szolgától Vidának izeni,
Ne sajnálja LEEL kardgyát fel küldeni,
Meg köszönni fogja ha kedvét tölteni.

Az ezüstös kardot érte oda adgya,
De még jó szándékát tsak abba nem hadgya,
Mindenekbe kedvét keresi fogadgya,
Azt a' kardot tölle most meg ne tagadgya.

Mond Vida: eb adgya, tudom a' szokását,
Igéri mindenben szíves ajánlását,
De mindgyárt fel rúgja minden fogadását,
Tudom, 's tudgya más-is sok szin biztatását.

Igéret barátom! tudod adományt vár,
Küldgye ide elébb, azután vidd el bár,
Száz aranyat adni ezért nem vólna kár,
Kit tudom ha el víz, mindgyárt a' bóltba zár.

Ki vonván a' kardot mütattya szolgának,
Nézegetik helyét a' régi rosdának,
Láttzanak a' betük, és LEEL kardgyának
Magyarázzák, melyet tsudának tartának.

Szolga az Urához üres kézzel mégyen,
Mondgya bizonyoson LEEL kardgya légyen,
De hogy tsak ajánlást, 's ígéretet végyen,
Nem adgya, mert sokszor esett rajta szégyen.

Uram! az a' kard meg ér száz aranyatis,
Érte kéne adni a' köves kardot is,

D

De

De ha kéne bizony annál nagyobbat is,
Az ezüstös kardhoz adgyunk egy szíjat is;

Az ezüstös kardot meg viszik Vidának,
Mellyel Vida kardgyát fel váltja Urának,
Örül már Teleki a' LEEL kardgyának,
Nem mégyen végére jobban mivóltának.

Egy lakadalomban az Urak készülnek,
Sok Urak, Nemesek Keresdre felgyülnek,
Kikről egyről másról ujságok kerülnek,
Teleki kardgyáról beszédbe merülnek.

Ki is a' nagy bolond kardgyával kérkedik,
Hogy LEEL kardgya volt azzal ditsekedik,
Ha az ellenséggel már meg verekedik,
Tudgya fegyverétől meg nem menekedik.

A' lakadalomba Vidais érkezik,
Az ezüstös karddal 's szíjjal övedezik,
Hol vötte? ki adta? mindnyájon kérdezik,
Telekitől tsalta! azzal kérkedezik.

A' minapegy kardot úgy mond tőle kértem;
Mond egyik kardgyatis Jószágomért 's értem
Nem adná, 's üressen tőle vizsza tértem,
Es hogy meg tsalhaflam eszemmel fel értem.

Nagy otromba vasat Czigánnyal verettem,
Hogy meg rosdásodgyék az etzetbe tettem.
Választó vízzel, rá LEEL szót metzettem,
A' fundamentomba osztán el rejtettem.

Melly házamat éppen akkor tsináltattam,
A' fundamentumát mikor el hanyattam,
Feles embereket magamhoz hívattam,
A' nagy bolond vasra, tettettem akattam.

Jó akaróimmal a' mint ki vétettem,
A' Csifzárral til tül ki közförülttettem,
Hogy LEEL kardgya volt el híresitettem,
Egy nagy bolond hüvelyt néki készítetttem.

bizo:

Bizonyoson tudtam, ha komám meghalya;
Addig mesterkedik, míg töllem eltfalya,
Mert ő e' világot tudgyátok béfalya,
Ha mit magáévá nem tehet sajnálya.

Mingyárt hozzám küldvén a' kardomat kérte;
Hogy akármely kardgyát nékem adgya érte,
De minthogy komámat a' ki meg esmérte,
Sok szín hazugságba ő kegyelmét érte.

LEEL kardgyát addig érte nem küldöttem,
Valamíg e' kardot szíjastól nem vettem,
Immár egészségbe vífelye helyettem,
Penig hogy ezüstös kardra szert tehettem.

Megmondgyák beszédit e' fzerént komjának
Mint lett tserélése komjával Vidának,
Visgályák mivóltát a' LEEL kardgyának,
Mindenben helyt adnak a' Vida szavának.

Maga is nevette mint járt hü komjával,
Miként szedte reá a' LEEL kardgyával?
Az egész Menyegző ezzel a' tréfával
Tölt el és fok egyéb incidentziával.

Egykor az asztalnál a' midőnnének,
Két Fő ember ízóból ott öszve veszének;
Rút dolgot egy máson ketten mivelének,
Generálisnak sem fokát ügyelének.

Mond Vidának az Úr, koma a' hol egy tud
Válaszdel; de Vida más mesterséget tud,
'Smond: az Urak közül valamelyik hazud,
Mind kettő meg némul mint ök előtt a' lud.

Mellyel nagy katzagást asztalnál okozott,
Nem tudván egyik is mellyikre tzélozott,
A' veszekedésből mulatságot hozott;
Azért nem hogy bajok; sőt kedvek származott.

Ott a' Generális meg jutalmaztatá
Egy szalonnával; de közbül ki vágatá,

D 2

'S a'

'S a' szegény Vidának nyakában adatá,
A' fok kopót kutyát mind rá úszittatá,
Húzzák vonnyák szegényt, az Urak nevetik,
A' földre lerántván magát is sebhetik,
A' kutyákat rólla végre el kergetik,
'S majd holt elevenen szállásra vezetik.

Más nap fel hívattyák, de rosz kedve vagyon,
Mert tegnap rítúl meg hurtzolták a' fagyon,
A' mellyet méltán is controvertált nagyon,
Nem szól, tsak ül, 's halgat, mint kit vertek a

Tréfa szavokra is tsak keveset hajtott (gyon,
Mellyet látván az Úr nagyokat sohajtott,
Mond egynek: add néki azt az öreg sajtot
Kit tegnap egy oláh ajándékban hozott.

Az általvetőjét Udvarban hozattya,
Letézi, más fele üres, van bánattya,
Azért a' köveket majd mind fel forgattya,
Hogy a' más felibe tégye, próbálgattya.

Látván az Úr, kérdi tőle, hogy mit tsinál?
Mond az általvető egy sajtal meg nem ál,
Lehúzza a' nyeret; azért követ vizsgál,
Hogy egy aránt nyomja, a' míg Tordára száll.

'S meg egy sajtot adnak, 's azal fel hívattyák,
Hogy jobb kedvelégyen erőssen itattyák,
De holt részegségre már nem itathattyák,
Másként több tréfáit mulatva halgattyák.

I V. R E S Z.

Az alatt az Ország más színben öltözék,
Mert a' míg a' német 's török fegyverkezék,
A' Lothringus addig Erdélyben érkezék,
'S az erősségekben Német bé férkezék.

Az Ország Némethez hajol mind többire,
Tordai

Tordai Hadnagynak Vidának a' híre
Nagyobb ő magánál, ki terjett meszszire,
Mert miön Haister ér Ország szélire,
Meghalya a' hírét egytől is mástól is,
Hogy friss tréfás ember, 's nem fél kupától is,
A' feje sem üres az okofságtól is,
Mond szembe lesz velle, ért, hall magától is.

E' hír Vidának is füleit el álya,
Feltézi magában ugyan meg tréfálya,
Ha valami módon módgyát fel találja,
Szolgáit, magát is bizony meg mustrálya.

Elérkezik Haister azomba Tordához,
Egy öreg Kapitányt mindgyárt küld Vidához,
Mennyen fel hozzája Nép Commendójához,
Megmondgya kapitány, ő fut a' bottyához.

A' szegény kapitányt mind öszve paskolván
Agyba: főbe veri, magát meg kartzolván,
Véresen Haisterhez fel fut panaszolván,
Mint bánta' kapitány velle? mondagolván.

Egy német kapitány a' házamhoz jöve,
Nem tudom mit beszélt, 's egy nagy botot vöve
Ottan a' kezébe; 's im semmivé töve,
Söt kitsinyben maratt hogy főbe nem löve.

A' dolognak Haister végére nem mégyen,
Parantsol kapitány árestomban légyen,
Mennek is szaporán utánna vagy négyen,
'S a' Profuzhoz viszik, nem tudgya mit tégyen,

Nem tudgya mi dolog sírva soházkodik,
Mi vétke lehetne? azon gondolkodik,
Hogy jól meg is verték ő panaszolkodik,
Commendónál talám, mondgya nem tudódik.

De senki nem meri tsak meg is mondani,
Törvényig nem fogják őt el botsátani,
A' mellyet Szebenbe fogna meg hallani,

Addig árestomban fogják mind tartani.
Vida Györgytől Haister jobban kérdezké,
Nagy históriába véle ereszkedik, (dik
Vida tsak a' jajjal, 's a' vérrel kérkedik,
A' fok nép 's katona mind rá mereszkeedik.
Azértan a' vérből ötet ki mosdattyák,
A' panaszokodást véle így hagyattyák,
Ebéden ott légyen tsak alig várhatták,
Hogy jó kedve légyen Németek itattyák.
Egy pohár bort köszön asztalának ily módra
Servus! vivat Domna: Generalissima,
Fogadgya az aszszony: Serva domne Vida!
Canis servet tibi: így felele arra.
Mellyen a' tiszt Urak nagy katzagást töttek
Ök is hogy a' bortól egy kis kedvet vöttek,
Sok féle tréfákat véle fontak szöttek,
Mellyértis Vidának barátivá löttek.
Végre Generalis néki parantsolya,
Mennyen Szebenbe, 's lesz satisfaktiója,
Széllyel néz: eb mennyen magába gondolya,
Ha tsak megkötözve oda nem hurtzolya.
Elmennek Tordáról, bėjutnak Szebenbe,
A' szegény kapitányt idézik törvénybe,
De a' vádolója minthogy nem völt szembe,
Meg nem halgattatik semmi beszédébe.
Akkor visszfa vizik, más napra viradnak
Maga mehetségére szabádságot adnak,
Szegény kapitánynak könyvei áradnak,
Nem tudván mi vádok ő ellene vadnak.
Kérdi mi vád 's panasz? ő ellene mehet?
Ha négygyé vágják is ő arról nem tehet,
Tudtára senkinek soha is nem vétett,
Tszudálkoznak rajta, hát az hogy hogy lehet?
Mongyák: a' Marsusban bé szálván Tordára;
Város

Város Hadnagygyának rá mentél házára,
Agyba főbe verted, még kaptál puskára,
'S a' Generalisnak így jött szállására,
Mond kapitány: ő egy ujjal sem bántotta,
Hanem Vidát Haister általa hívatta,
De ő az ő szavát még meg sem hallotta,
Sőt egy botot kapván, mind öszve taglotta.
Azután elfutván hova lött? nem tudom,
En szegény fejemet követte arestom,
En ártatlan vagyok, mégis a' mint látom,
En szenvedek imhol merő kék a' hátom.
Ott szemek láttára mindgyárt le vetkezett,
Mítattya a' verést, melly néhol börezett,
De néhol akkor is a' vér serkedezett,
Mondnak: a' már gázság tiszt mire érkezett,
Szép abszoluziót nékie íratnak,
A' Generalisnak füleiben hatnak,
De minthogy Vidának nem parantsolhatnak
Tötti Telekinek által adattatnak.
Ekkor már Teleki Grófi titulust ért,
Provintz Generalis nevezetével élt,
Haister Generalis akármí dologért
Semmit tselekedni nalla nélkül nem mért.
Azért szép levelet írat Telekinek,
Nagy rendi van Vida tselekedetinek,
Jó kora rovását füzik vétkeinek,
Elég tétel vége reménkedésinek.
Vizik a' levelet éppen Dondára,
Mellynek serieffe van mulattságára,
Tudta már hogy Haistert vizí meg tréfára,
Azért visszfa küldi Vidának Tordára.
Mindgyárt hozzá mennyen izeni Vidának,
Értse meg töle is mivóltát dolgának,
Tudgya már az Ország híret tréfájának.
D 4 Nintsen

Nintsen mért tagadni titkát játékjának.

Holott ő szélteben mindennek hirdette,
Kiket elől utól talált, beszélette.

Mások tsudállották, ő pedig nevette,
Miképpen Haisterrel magát ismértette?

Vévén a levelet mindgyárt ló hátára
Rakodik, 's el mégyen öis Ilondára,
Tél az idő, még is elhajt vatsorára,

Mely minden embernek volt is tsudájára.

Eljut; sa' szolgája két kártos tsíkot hoz,
Melyel egyenesen bé mégyen Urához.

Félsz most koma! azért fogtál ajándékhoz,
Mond szart félek! melyel nagy katzagást okoz,

Te nem félsz; én félek! hát már mit tsinál.
Német ő! eliben nosza miként ályunk; (lyunk
No a kapitánnyal békélni próbályunk,

Vagy valami fortélyt újonnan találunk.

Legény! egy kapitányt nem tréfa meg verni,
Hát a Generalist úgy belé kaverni,

Hogy elis fogassa, 's belintsben tekerni.

Nagy dolog Magyarnek meg próbálni merni

Mind ezekre Vida így szól Telekinek,

Tsudálkozom eszin ilyen nagy embernek,

Nem tud meg felelni egy tokos Németnek,

Haister végye hasznát esmérkedésemnek.

Mert halván híremet még magyar országban
Fel tötte magában véllem mulatsághan

Meg fog esmérkedni, és nagy barátságban

El velem Erdélyben bolond komaságban.

Ird meg néki véllem már meg esmérkedett

Komja vagyok már, mind szembe kérkedett,

A' barátság Tordán nagyra terjeszkedett,

Hogy hogy veszett öszve? ne izánd beszédedet.

Ird meg néki: Virum Constantia decet,

Ha

Ha már komaságot vélem vetni tettzet,
A' jó édes borból ne vályon vad etzet, (szett:
Nem mongyak hogy jó volt, de hamar meg e-

Esmérkedni kívánt; már meg esmérkedett,
Kapitány Uram is jobban meg emleget,
Külömben is immár sok hó pénzt felszedett,
Ha verik 's meghalis nem kár: élt el get.

Ha pedig a' verést még is ugyan bánnák,
A' jó barátságot meg szegni nem szánnák,
Esmérkedésemet a' izemedre hánnák,
'S a' komaságot fel bontani kívánnák.

Ird meg hogy Erdélyben olyan törvény va-
Ha szintén ütöttem volna is ott agyon, agyon
A' faktumról elébb áhatok a' fagyon.
Nem lehet eleget venni egy Haluagyon.

Hanem kell keresni Vármegyén törvénnyel
Azt pedig kell tenni itt sok költeménnyel,
Sok féle fogással jár sok szövevénnnyel,
Ird meg hogy örömet meg perlek szegénnyel.

Meg írat Teleki mindent azonképen,
Valamint mondotta azon szókkal épen,
A' mellyet hogy Haister meg olvasott szépen,
Nevet, 's a' keletzét fordítva másképen.

Viszsza ír: Barátság hogy meg maradhasson
Kéri Telekit, olly gratziát mutasson,
Küldgye bé Szebenbe Vidát, hadd jártasson
Aprilist, hogy az nap véle mulathasson.

El olvassa az Ur, 's mutattya Vidának,
Kérdi el mégyen é? magok közt mondának,
Hátha más a' vége Haister szándékának,
A' tréfánál fogva hogy belé kapuának.

Mond Vida: kurvannya! egy tseppet se félek,
El mégyek hozzája, de hogy ha tsak élek
Bizony az aprilist meg jártatok vélek.

D 5

Az

Az nap alig akad meg benne a lélek.

Lóra ül, 's az úton gondolya magában.
Sorostélyon bé szál az Ur udvarában,
Felöltözik egy száz lovász gunyájában,
'S úgy próbál valamit Szeben várossában.

Béérkezik Böjtmás utolsó napjára,
Bémegyén Haisternek pompás udvarára,
A' lovaknak vizet 's fát hord a' konyhára,
Sötétig ott szolgál darabont formára.

Senki nem kérdezi hová való légyen?
Darabontnak vélik, hová küldik mégyen?
Estve gondolkodik nó immár mit tégyen?
Aprilis járásra elő miként mégyen?

Estve mikor minden féle nép elnyúgfszik,
Ő az istállóba a' szénára fekszik,
De tsak gondolkodik, tsepet sem aluszik,
Silbak zárt kapunak kivüle vajuszik.

A' kéményt, kürtöket szénával meg duglya,
A' konyhát szekérszint éppen teli hordgya,
Négy órakor midőn fénylik az ég hórdgya,
A' konyhát szekérszint, 's istállót felgyújtja.

Rettenetes lárma esik a' városon,
Lőnek a' nagy várdán, melly van a' piatzon,
A' kaput kinyitván, van a' nép szoroffon,
Mikor más bé tolyong, ő kiössant lasson.

Irtóztató a' láng, az eget verdesi,
Felugrik Haister is paputsát keresi,
Ki fut az Afzszony is elmégyen az eszi,
Hogy mezitelen van eszében sem veszi.

A' piatzra szalad jajjal teli szája,
Láttzik elől hátul, fején fogg vápája,
Senki nem esmervén, nem is mátya,
Hogy mezitelen, sőt fok nem is útalya.

A' muskatérosok várdán eloszolván,

Valami

Valami városi ringyónak gondolván,
Többen futnak hozzá, szemérmét piszkálván,
Nevetik fajtalan tréfákkal gúnyolván.

Haister is peniglen egy vékony ümegbe,
Egy bottal paputsban, 's a' háló süvegbe,
Ki futván piatzra afzszonyi seregbe,
Úgy meg fogja szegényt egy Officér segbe.

Rútul pirongatván, mivel nem esmérte,
Reménlem stiblije a' tökitis érte,
Mond: ne bánts: mert stiblid talám meg is sérte,
Ne bánts fiam! ne bánts, az Officért kérte.

Azonban kiáltyák: Prima dies Aprilis
Prima dies Aprilis: mitte stultum quovis,
Gondolkodik rajta Haister Generális,
Hogy faktió lehet, még nagyobb annális.

Aztán a' tűz is jótskán meg óltódik,
A' fok tenger ember addig forgolódik,
Az afzszony magais kapun bé vonódik,
De zokog, és mérges szókkal pántolódik.

Mondván a' Férjének, ő mennyi kudartzon
Ment által nyavalyás: ott künn a' piatzon,
A' muskotérosok rá mentek piatzon,
Ki ujjal, ki fával szurkálták tsúfoson.

Neveti Haister is látván mezitelen,
Mezitelenségét úgy veszi eszében,
Fut a' háló házban tselédit mérgében
Öszvetépi, úgy kél osztán köntössében.

Haister is felmenvén szép palotájában,
Felöltözik hamar könnyebb ruhájában,
De a' stibli rúgást seggi vápájában
Nehezen szenved, forgattya magában:

Jobb lesz é a' dolgot tsak úgy el temetni,
'S a' matska farkára tököt nem köttetni,
Avagy árestomba a' tisztelet vettetni.

Kemény

Kemény büntetéssel igen meg büntetni.

Feleségének is hogy elég tétessék,
Mennyi muskatéros mind fogságba esék,
Külön külön százszáz páltzával büntessék,
Ki ellen vétettek? hogy abból ki tessék.

De meggyözi magát, jobb lesz meg engedni,
Egy kis gyalázatot jobb lesz el szenvedni,
Feledékenységgel a' szégyent el fedni,
Mint sem nagyobb hírrel jobban el hírhedni.

Holott már a' város a' hírrel volt tele,
Másnap Vidékre is kihatott a' szele,
Estvéig megtudta az Országnak fele,
Mihelyen Vidával a' hír lábra kele.

Mert Vida a' kapun régen leskodik már,
Sorompót meg nyitván, lódul mondást nem vár,
(Generál quartélyán meg esik a' sok kár,
Ég sok ló: 's épület, kit fel nem ér sok ár)

Meg nem ál a' meddig nem jut Ilondára,
Beszélli dolgait, Szebenben mint jára?
Mely is Telekinek volt nagy tsudájára,
Hogy mert olyan dolgot vállalni magára?

Szünvén a' tűz, rísztek mind fel gyülekeztek
Sokan búfultanak, sokan nevetkeztek,
A' meg lőtt dolgokról midőn értekeztek:
Ki egygyel, ki mással ott fenn kérkedeztek:

Mond egy: egy Brudernak mint rógot seggibe
Egy ingben ment volt ki a' Népnek közzibe,
Huntzfutnak ki láttzott farka az ingibe,
Melyet halván Haister, elhal szégyenibe.

Az után a' másik hír hozódik elé,
Egy Frau meztelen futván várda felé,
A' muskatérosok ereszkedvén mellé,
Ki fával, 's ujjával miként vájtak belé?

A' beszédet tovább Generál nem álya,

Az

Az aszszonyhoz mégyen, hogy ha meg találta
Semmit ne beszéljen néki commendálya,
Ha meg tudgyák ő volt, nagyobb szégyen szálya

Ki mégyen, 's hát mégis az aszszonyt beszél.
Kérdi tőlök: kinek az aszszonyt ítélik? (lik
Mondgyák: hogy valami hitván húrnak vélik,
Meztelen háló leánynak reménlik.

Mond ezekre Haister, ez tsak mind meg lehet
Semmi az: de más van, mely süstbe nem mehet,
Ez napon a' Magyar kin mi tsúfot tehet,
Eltészi, azt köztök kiki észre vehet.

Aprilis járásnak szokták azt nevezni,
Mellyen ök szoktanak igen nevetkezni,
De a' kin meg esik meg szokta könyvezni;
Mert belőle tsúfot szoktanak szerezni.

Reménlem rajtam is tsúfságot üztenek
Az Erdélyi Urak, 's bolondá töttenek,
Hogy így bánnyék velem; mást rá bérlettenek,
Hogy rajtam 's házamon nevetkezhessenek.

Parantsolom, minden kaput fel vonnyanak,
Senkit se ki, se bé el ne botsáffanak,
A' polgárok mindgyárt utánna járjanak,
Hogy minden idegen embert el fogjanak.

Minden kaput azért hamar fel vonának,
Sok idegeneket Bírák el fogának,
A' Várdára vivén, rá mára húzának;
De semmit is tőlök nem tanulhatának.

Végre a' tselédek beszélni kezdének,
Tegnap Drabontok mind elő jövének,
Egy veres szász köztök; ha rá esmérnének;
Az istállóban hált, kit nem szemlélnének.

Annak dolga lehet hogy így meg égtének,
Mind konyhán mind másut szénát szemléltének
Egni, hamváról is melyet esmértének,

Akkor

Akkor is fok murvák néholt hevertének.

Elő hozzák ezért mind a' drabontokat;
De egy hijját lelik visgályák azokat,
A' Polgárok mondgyák nem küldtek másokat,
Kik is a' tseléddel hendergettek fokat.

Felviszik a' dolgot a' Generalisnak,
Hogy egy hijját lelik a' Darabontoknak,
Ki az estve vélek edgyütt a' lovaknak
Szénájára fekütt, híre sintsen annak

Kérdezi mitsodás ember az lehetett?
Keressék mindenütt még ki nem mehetett,
Kérdgyék a' kapukon, mondgyák el égetett
Egy Sorostélyi száz, oda is érhetett.

Felviszik a' híret Polgárok Haisternek,
Azomban a' szolgák egy tzédulát lelnek,
Nem tudgyák olvasni, azért így felelnek.
Vigyük fel, mert most fok Urak ebédelnek.

Vagy egyik, vagy másik olvasni el tudgya,
Próbálgák: de majd mind elébb elébb adgya,
Azért az Adjutánt a' kezében kapja,
Ilyen sériesét a' Levélnek mondgya:

Prima dies Aprilis, mitte stultum quovis
Hic fuit et Vida, vocat Generalis
Ut stultizabit cum, sed cum flagrat ignis
Ipse ambulavit, et consors Aprilis.

A' melly tzédulán is el álmélkodának,
Nó, nem is más dolga! mindnyájan mondának
Magokban felöle tanátsot tartának,
Hogy soha grátziát néki ne adnának.

Mondgyák Telekinél nints már mit próbálni
A' Fejedelemhez kell hát recurrálni,
Hogy kezünkbe adgya azon kell instálni,
Úgy lehet jól rajta a' boszszut meg álni.

Meg írják, 's el küldik azért hamarjában,

De

De már akkor Urunk vólt fekvő ágyában,
Hamar meg is halván szomorú gyászfűzében
Borult egész édes Hazánk siralmában.

Mert elszalasztottuk jó Fejedelmünket,
Kegyes Istenfélő: és jámbor Feiünket,
A' kinek Példája egész Nemzetünket
Jóra tanította: félyük Istenünket.

Az után újjabb gyász sejünket követé,
Mert Teleki Imre Austriát megveré,
Hozzá hasonlókcal kardgyát fel kötteté,
Azért újra hátát a' Törökhöz veté.

Honnan sok Törökkel 's Tatárral béjövé,
Hazánkknak is hozzá ragada a' szíve,
Székely Nemességnek hozzá áll a' színe,
Majd meg is próbálya ki lesz igaz híve.

Teleki peniglen háromszáz Szíménnyel,
A' fok kurtányokkal: 's némely Vármegyékkel
Haister is készen a' fok Németekkel,
Ütközetnek menvén mindnyájan ezekkel.

Teleki, 's Haister ottan el veszének,
A' Török, 's Tatárok úgy vitézkedének,
Minthogy az Országnek majd fele vérenek
Oda maradának, színe ő népének.

Igy menekedék meg Vidának élete,
Vida tréfáinak ezzel leve vége,
Mert félelme miatt alig folyt a' vére,
Ő életének is csak hamar lett vége.

V E G E.

Akkor is fok murvák néholt hevertének.

Elő hozzák ezért mind a' drabontokat,
De egy hijját lelik visgályák azokat,
A' Polgárok mondgyák nem küldtek másokat,
Kik is a' tseléddel hendergettek fokat.

Fel viszik a' dolgot a' Generalisnak,
Hogy egy hijját lelik a' Darabontoknak,
Ki az estve vélek edgyütt a' lovaknak
Szénájára fekiitt, híre sintsen annak

Kérdezi mitsodás ember az lehetett?
Keressék mindenütt még ki nem mehetett,
Kérdgyék a' kapukon, mondgyák el égetett
Egy Sorostélyi száz, oda is érhetett.

Fel viszik a' híret Polgárok Haisternek,
Azomban a' szolgák egy tzedulát lelnek,
Nem tudgyák olvasni, azért így felelnek.
Vigyük fel, mert most fok Urak ebédelnek.

Vagy egyik, vagy másik olvasni el tudgya,
Próbályák: de majd mind elébb elébb adgya,
Azért az Adjutánt a' kezében kapja,
Ilyen sériefsét a' Levélnek mondgya:

Prima dies Aprilis, mitte stultum quovis
Hic fuit et Vida, vocat Generalis
Ut stultizabit cum, sed cum flagrat ignis
Ipse ambulavit, et consors Aprilis.

A' melly tzedulán is el álmélkodának,
Nó, nem is más dolga! mindnyájan mondának
Magokban felöle tanátsot tartának,
Hogy soha grátziát néki ne adnának.

Mondgyák Telekinél nints már mit próbálni
A' Fejedelemhez kell hát recurrálni,
Hogy kezünkbe adgya azon kell instálni,
Úgy lehet jól rajta a' boszszut meg álni.

Meg írják, 's el küldik azért hamarjában,
De

De már akkor Urunk vólt fekvő ágyában,
Hamar meg is halván szomorú gyászszában
Borult egész édes Hazánk siralmában.

Mert el szalasztottuk jó Fejedelmünket,
Kegyes Istenfélő: és jámbor Fe ünket,
A' kinek Példája egész Nemzetünket
Jóra tanította: félyük Istenünket.

Az után újabb gyász fejünket követé,
Mert Teleki Imre Austriát meg veré,
Hozzá hasonlókka kardgyát fel kötteté,
Azért újra hátát a' Törökhöz veté.

Honnan fok Törökkel 's Tatárral bé jöve,
Hazánknak is hozzá ragada a' szíve,
Székely Nemességnék hozzá áll a' színe,
Majd meg is próbálya ki lesz igaz híve.

Teleki peniglen háromszáz Szíménnyel,
A' fok kurtányokkal: 's némely Vármegyékkel
Haister is készen a' fok Németekkel,
Ütközetnek menvén mindnyájan ezekkel.

Teleki, 's Haister ottan el veszének,
A' Török, 's Tatárok úgy vitézkedének,
Minthogy az Országna majd fele vérenek
Oda maradának, színe ő népének.

Igy menekedék meg Vidának élete,
Vida tréfáinak ezzel leve vége,
Mert félelme miatt alig folyt a' vére,
Ő életének is tsak hamar lett vége.

V É G E.